

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnistvu prejemani:
celo leto naprej K 24.—	celo leto naprej K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Credništvo: Knaifova ulica št. 5 (v pritličju levo) telefon št. 34.

Izjava vsak dan zvečer izvešči modelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 89.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 25.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 13.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6.50	celo leto naprej K 35.—
na mesec 2.30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaifova ulica št. 5, telefon št. 85.

Zopet italijanska oklopna križarka potopljena!

ITALIJANSKA KRIŽARKA »GIUSEPPE GARIBALDI UNIČENA.

Dunaj, 18. julija. (Koresp. urad.)
Uradno razglaja:

Dogodki na morju.

Eden naših podmorskih čolnov je torpediral in potopil danes jutraj južno od Dubrovnika italijansko križarko »Giuseppe Garibaldi«. Križarka se je v 15 minutah potopila.

Brodojno poveljstvo.

(Italijanska križarka »Giuseppe Garibaldi« je bila zgrajena l. 1899. ter je imela 7350 ton prostornosti. Oborožena je bila s 1/25 cm, 2/20 centimetr., 14/15 cm, 10/7 cm ter 6/47 cm topovi ter je razvijala s 14.700 konjskimi silami 20 milj brzine. Posadka je štela 555 mož. »Giuseppe Garibaldi« je pripadala italijanskemu brodojstvu oklopnih križark. Njena večja sestra »Amalfi« je bila, kakor znano, torpedirana v severni Adriji.)

NA PREDVEČER OBLETNICE POMORSKE BITKE PRI VISU.

Južno od Dubrovnika je zopet izginila v valovih grenkega morja lepa in ponosna italijanska vojna ladja. Pred samim obličjem onega ozemlja, ki ga hočejo Italijani odrediti, se je potopila križarka, na kateri se je blestelo ime nositelja italijanske nacionalne bojne ideje, očeta laškega irredentizma, Giuseppe Garibaldi. Eden izmed onih podmorskih čudotvorov, ki z neprekosljivo čuječnostjo in drznostjo stražijo naše morje, je pogreznil »Garibaldi« na dno morja, morda ravno v trenutku, ko je njega posadka upirala svoje poželjive oči tja v pravilčno lepoto jadranske kraljice, staroslavnega Dubrovnika. Morda ravno v trenutku, ko so iskali italijanski mornarji

tam na severu obrise onega otoka, pri katerem je že enkrat pečatila usoda nesrečo italijanske mornarice, otoka Visa . . .

Jutri poteče 49 let od onega slavnega dne. V bitki pri Custozzi poražena Italija si je hotela izvozovati vsaj na morju uspehe. Nikdo ni dvomil, da bo to mogoče, saj je bilo avstrijsko brodogradništvo tako slabo in nezadovoljivo, da se z italijanskimi niti primerjati ni dalo. Italijani so imeli nove velike oklopne, na čelu njihovih vojniških ladij je plul strašni monitor »Affondatore«, takrat pravo čudo moderne vojne ladje, avstrijske križarke in fregate pa so bile po večini iz lesa in stare . . . Toda poveljeval jim je Tegetthof, katerega jeklena odločnost se zrcalila v njegovem izreku: Vrgli se bomo na Italijane in če se nam zadnji naš trabakel razbije ob njihovih oklopnih. Admiral Tegetthof je zapovedoval slabotnim ladjam, toda posadke teh ladij so bile prožete levjega poguma, slavni dalmatinski Hrvati so tvorili, kakor tudi še danes, večino mornariškega moštva.

Dne 18. julija so Italijani prvič ljuto navalili na Vis, toda naše junaške baterije so jih odbile. Drugi dan se bombardement ponovi še huje in ko je območje naša glavna baterija, zaore na italijanskih ladjah kliki: »Evviva Lissa!« Toda drugi dan ob zori se je pojavilo s severa sem avstrijsko brodogradništvo, na čelu mu oklopna »Erzherzog Ferdinand Max«, na kateri je vihrala zastava admirala Tegetthofa. Proti 11. uri so se navalile naše ladje na italijansko brodogradništvo, 60 ladij, 1200 topov in 20 tisoč mornarjev se je borilo z ljutim besom. S strahom in trepetom so gledali z Visa ta orjaški prizor — ali je bilo dopustno, upati, da bo David premagal Goliat? Toda glei, ladja admirala Tegetthofa se zažene v ladjo italijanskega vrhovnega poveljnika admirala di Persano »Re d'Italia« in ponosna oklopna se nagne, tone . . . Zmešnjava na italijanski strani! »Palestro« uničena! »Affondatore« neokreten! Zmaga Tegetthofova! Tako je orilo po otoku in nepopisno veselje je zavladalo, ko se je pričelo italijansko brodogradništvo proti 2. popoldne vedno hitreje in hitreje umikati proti zapadu, bežati domov! Na begu se potopi »Palestro«, v Jakinu samem pogine še slavni »Affondatore«.

Na skromnih lesenih avstrijskih ladjah na ore kliki navdušenja in zmagovalnega veselja. Italija je tudi na morju premagana in ves svet občuduje junaštvo avstrijskega brodogradništva, po celem svetu se raznese slava Tegetthofova in njegovih pomorščakov.

Na predvečer slavnega dne bitke pri Visu je doletela italijansko mornarico pri Dubrovniku bridka izguba. Pred 49 leti »Re d'Italia« pri Visu, večeraj »Garibaldi« pri Dubrovniku, ali ni to omen, srečen in radosten za nas, grozeč in tužen za državo, ki je menila, da prihajajo zanj dnevi trumf nad »izmučeno in slabotno« izdano zaveznico?

ODBITI ITALIJANSKI NAVALI NA DOBERDOBSKO PLANOTO.

Dunaj, 17. julija. (Koresp. urad.)
Uradno razglaja:

Italijansko bojišče.

V noči na 16. julij smo zopet odbili več italijanskih navalov na Dobersko planoto.

Artillerijski boj se vrši na vseh frontah.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

ODBITI ITALIJANSKI NAPADI NA COL DI LANA.

Dunaj, 18. julija. (Koresp. urad.)
Uradno razglaja:

Italijansko bojišče:

Topovski ogenj traja na vseh frontah.

Več slabotnejših napadov na Col di Lana je bilo odbitih. Sovražnik je imel močne izgube.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

Koroške zatvorsne utrdbe.

Vojni poročevalec »Berliner Tageblatt« poroča iz c. in kr. vojniskovnega stana dne 15. julija:

Italijani nadaljujejo izdajati svoja neresnična poročila. Poročilo, da so zatvorsne utrdbe na Predelu, Rabnu, Henselju in Bovcu premagane, je izmišljeno. Italijani se navzlic temu, da so se sedem tednov prizadevali ter tu koncentrirali prvovrstne čete in težko artiljerijo, niso približali svojem cilju.

Operacije proti tem utrdbam so se pričele 25. maja. Prva granata se je razpočila blizu predelske ceste. Od tega časa neprenehoma obstreljujejo Predel. Na ogenj Italijanov je odgovorila rablska utrdba in je konstatirala, da so se Italijani vgnezdili na Neveškem sedlu ter od tam streljali na utrdbo z gorskimi topovi. Te so kmalu umaknili. Obenem so podvzeli sunek proti Naborjetu, ki je bil tudi odbit. 12. junija so združili Italijani večje čete južno od Bovca. Ne samo možnarje so postavili proti Naborjetu, marveč tudi mornariške topove. Do pričetka junija je izstrelil sovražnik velikanske množine težkih granat. Navzlic temu ni mogel premagati utrdbe Hensel, ki je, kakor sem se sam prepričal, še zdaj neprenehoma odgovarjala na ogenj. Hrabri branitelji utrdbe Hensel so bili vsi odlikovani.

Tudi predelska utrdba, ki jo neprenehoma obstreljuje s topovi najtežjega kalibra, odgovarja na ogenj. Italijanska artiljerija je skušala na tej fronti, doseči par ciljev. Rabl in Predel so posamič obstreljevali z granatami.

Rezultat teh operacij je, da so vse te zatvorsne utrdbe ostale sposobne za akcijo in, kakor rečeno,

odgovarjajo na ogenj. Koncem junija je stopila tudi infanterija v akcijo.

Razporeženje v italijanski armadi.

Vojni poročevalec lista »Svenska Dageblad«, Ljungquist, ki se nahaja sedaj na avstro-ogrski fronti ob italijanski meji, poroča: Zanimiva je zabava z italijanskimi vojniki, ki se v velikem številu prišli v avstrijsko vjetništvo. Ti vojniki obdolžujejo vlado, da jih je ta z neresničnimi obljubami poslala v vojno. Po teh obljubah bi se morala cela vojna spremeniti v vojaški sprehod. Pričakovano se je, da bodo vkrakale italijanske čete kot »rešiteljice« z godbo in cveticami obsute v Trst in Gorico. Tudi vjeti italijanski častniki so izrazili svoje ogorčenje. Obljube italijanske vlade kažejo jasno, da se je v Italiji v splošnem jako podcenjevalo moč Avstro-Ogrske. — Korespondent zaključuje: Polom italijanskega vpada je očividni. Vsled krvavih izgub se tega dejstva ne more dalje zakrivati. Kako spremembo v položaju pod temi okolišnimi skroji pričakovati. Avstro-ogrski armada ni bila še nikjer tako močna in zmagovita, kakor tu, ko se bori proti brezvestnemu bivšemu zavezniku.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Rim, 15. julija. (»M. N. N.«) Poročilo armadnega vodstva: V zgornji dolini Cadore, kjer se naše napadalno delovanje načrtoma razvija, se nadaljuje obstreljevanje in poruševanje sovražnih utrdb na Plätzwiese in Landro z ugodnimi uspehi. Ena baterija na Rautkofelju vzhodno od Landra je bila deloma uničena. Poizvedovalne čete naše infanterije so prišle do Seikofelja in Burgstallerkamme v najbolj zgornjem delu Sextenske doline, kjer so imele spopade s sovražnikom, ki so bili za nas ugodni. V okolišju Falzarego je splezal infanterijski oddelek skozi kamnin, ki so ga smatrali za nedostopnega, in se je polastil v noči na 14. julija z napadom vrha Falzarego. Oddelek je odbil sovražnik, ki je poskušal izvršiti protinapad, ter mu prizadel težke izgube. Na ostalih

LISTEK.

Spomini na leto 1866.

(Dolge.)

Pozno zvečer so se razdelila povelja, in sicer tako varno in tiho, da še drugo jutro nihče ni vedel, kam je njegov oddelek namenjen. Razdeljeno pa je bilo tako - le: 1. fml. pl. Hartung je moral iti z večino svoje trume na strmo Somakampanjo in ostali oddelek nastavit okrog Beretare; 2. fml. Marojčič naj ga podpira z enim oddelkom, z drugim pa naj si prisvoji Čerbare, ostale naj postavi pod Somakampanjo; 3. gm. pl. Ruprecht je namenjen v Novi grad in 4. gm. pl. Rodič je pri Sv. Jurju voditelj tega načrta.

Kaj pa je počel med tem sovražnik? Mislil, da je naša armada še vedno zbrana poleg Adiče, je zaglal svojo moč po cesti, ki veže proti jugu Verono z reko Po in se vleče tedaj med omenjenimi trdnjavami. Menda so jim ogleduhi slabo poročali. Tedaj mu je stal naša armada nenadoma na levi in bil je prisiljen dne 24. junija zjutraj celo svojo vrsto obrniti proti vzhodu. Ker pa je bila italijanska črta silno raztegnjena, mu ni bilo mogoče spraviti cele armade o pravem času naenkrat v boj, ampak samo četo za četo.

Celo noč je hudo deževalo. Čez dan je mokrota nadlegovala vo-

jake, ki so ležali pod milim nebom, je vendar dež vročino pregnal, zrak ohladil in ceste splaknil. Bil je ravno praznik sv. Janeza Krstnika.

Okrog 8. ure je bil načrt dokončan.

Že ob 6. uri zjutraj je zapustil nadvojvoda Albreht svojo palačo v družbi nadvojvode Rainerja. Ravno so pripeljali ulanci nekega sardinskega vjetnika. Ulanec, ki ga je spremljal, je pripovedoval, da je devet sardinskih ulancev napadlo pet naših. Spoprijeli so se. En sovražnik je padel, eden je bil vjet, ostali so pobegnili.

Naše čete se začno v bojnem redu in sicer v dveh vrstah pomikati naprej. Prva naleti na sovražnika konjenika pod poveljstvom polkovnika Pulca in sicer pri Vilafranki; zagradi ga in ga zapodi po cesti proti Mantovi. Vendar ne more vzeti Vilafranke, ki jo branijo tri sovražne brigade. Zdj dobi cela armada povelje, naj udari naravnost naprej.

V tem hipu se vname boj in sicer pri krdelih gm. pl. Rodiča in pl. Ruprechta. Skoro obenem. Ne dolgo nato zagradi tudi drugo krdelo sovražnika in ob 10. uri je bilo vse v hudem ognju. Od vseh strani grmijo topovi in dim se vala po celi okolici, da se ne more ničesar videti.

Najhujše in najtrdovratnejše razsaja boj pri Oljozi. Sovražnik je imel namen, ta važni kraj na vsak način obdržati, dokler bo mogoče; da bi pa pehoto tembolj podpiral, je začel streljati iz topov z vseh višin, poseb-

no z gore Vento. Tu se zaženejo naši z nožem na sovražnika in ga zgrabijo od vseh strani. Italijani se branijo in se le počasi umikajo. Že so dospeli naši na višino; tu pa jih obsuje sovražnik s kroglinami. Utaboril se je bil, namreč v močnem poslopju in v cerkvi, od koder je neprestano streljal na naše. Vsak opomin, naj se vda, je bil zastoj, odgovor je bil tem hujše streljanje.

Taka trdovratnost razkači Kranjce polka Hohenlohejevega. Vsi se zaženejo proti vratom na desni in levi. Razrušijo jih hipoma s puškinih kopti; ko pa pridrejo na dvorišče, jih sprejme toča krogel in veliko izmed njih pade. Vkljub temu se junaki ne vstrašijo; iščejo vhod, toda vse je zaprto, vsa okna so zabita in skozi špranje in luknjice molijo ven puške necevi in bodala. Med prvimi, ki so pridli na dvorišče, je bil hrabri stotnik Müller. Bil je na čelu svojega polka in krogla ga je zadela ravno v glavo. Polkovni pribočnik Neubauer prihaja nato na dvorišče, pa komaj se prikaže, že ga zadene šest sovražnih krogel in konj, tudi na smrt ranjen, ga odnese skozi nasprotna vrata.

V tem stoji neustrašni polkovnik dvajset korakov od poslopja in deli povelja. Ko pa vidi, da je izgubljen ljud brez uspeha, jih pokliče nazaj in pošlje po tesarje, ki začno s sekirami mahati po vratih. Vendar tudi ti ničesar ne opravijo, vrata so trdna. Ko zastavonoše vidi, da na ta način ničesar ne doseže, spleza na poslop-

je in zažge streho. Dim in plamen se prikažeta nad glavami hrabrih brambovcov. Šele sedaj se pokažejo beli robci na bodalih. Cela posadka, 90 mož in 8 častnikov, se vda. Ko vidi posadka v cerkvi ogenj, neha streljati in se deloma vda, deloma pa pobegne čez griče in polje. Vrlo obnašanje Kranjcev vzpodbudi vse. Vname se grozovit boj, razkačeni vojniki sekajo in bodejo brez usmiljenja. Smrt ima velikansko žetev, še celo ranjenci se srdito branijo. Šele ko leži večina ranjena ali mrtva, se začne sovražnik umikati in zapusti važni kraj.

V tem, ko se je tu naskakovalo, napadejo trume, ki še niso bile v ognju, holme, na katerih se je sovražnik utaboril s topništvom. Čez ravno se Lahi bodala silno boje in se mu vselej umaknejo, vendar je bil naskok brez uspeha, ker podirajo krogel iz topov kar cele vrste. Ves pogum je zastoj, dokler treskajo sovražne baterije. Tu se obrnejo naše baterije proti sovražnim in jih tako dobro zadevajo, da čez nekaj časa umolknejo. Pešci se tedaj vnovič zaženejo na strme holme, sovražnik pobegne in Ruprecht in Rodič si osvojita višave.

Tukaj je bila zmaga torej gotova, a na drugi strani še ne. Pri mali vasi Monte Godjo pod Kustoco so bile trume fml. Marojčiča in Hartunga v hudi zadregi. Grozna večina sovražnika, ki je neprenehoma pošiljal nove poče v ogenj, jih hudo stiska; šele po dolgem krvavem boju ga po-

časni odpravijo in polagoma napredujejo; izgubijo pa veliko ljudi, posebno častnikov.

Na desnem bregu reke Minčjo se je kadil že poldrugo uro silen prah, ki se je bližal mostu. Očitno je bilo, da prihaja od te strani velika sovražna moč. Ako bi se združila s to, ki je že v ognju, bi nastala velika nevarnost. Tu dobi generalmajor Ruprecht povelje, naj svoje pozicije zapusti in naj se obrne proti Monzambani, da podere most, ako je mogoče. Ta naloga ni bila lahka. Na holmu Vento je še vedno stala sovražna baterija in ga je grozno nadlegovala. Generalmajor Piret prihitel na pomoč, naskoči jo in jo vzame po ljutem boju.

Ob dveh popoldne je zmagala naša desna stran, na levi pa se ni bilo skoro nič spremenilo.

Sovražnik, povsod odgnan, zbere sedaj vsa krdelja, ki niso bila v ognju, po višavah okrog Kustoce. Ta kraj je bil silno važen in sovražnik se je namenil, da ga bo z vso močjo branil. Toda naši so ga pogladi v beg in moral jim je bojišče prepustiti. Razume se, da so bile izgube tu na obeh straneh zelo velike. Toda zmaga le še ni. Daleč naokrog je bila cela planjava podobna žitu, ki ga majo veter, ali mrtju, kadar ga razburka nevihta. Niti prijatelji, niti sovražnik se ne da zmagati. Trikrat so že naši napadli Italijane, trikrat so že dospeli vrh gričev, a ravno tolikokrat so se morali umakniti sili, zakaj sovražnik je dobival neprenehoma pomoč in se je utaboril v vsakem

lelih je položaj neizpremenjen, podp. Jadrana.

Dne 16. julija. (»N. Fr. Pr.«) V zgornjem Val Camonica je izvršil sovražnik, ki je bil obvladal prelaza di Venerocolo in di Mandrone (italijansko: di Brizio), napad na naše pozicije pri Garibaldijevi planinski koči, pa smo ga odbili ter vjeli par mož. Ko so naše čete prepošle sovražnika, so zavzele oba prelaza v okoliš Adamella, ki sta, kakor znano, čez 3000 metrov visoka. Na Koroskem je izvršil sovražnik pod zaščito megle in teme popoldne in zvečer 14. dva odločna napada med Montecoglianom (zahodno od prelaza Plöcken) in vrhom Avostano, pa smo ga obakrat odbili. Sovražnik je izgubil 33 mrtvih, med temi enega oficirja. V soškem odseku nam skuša sovražnik neprenehoma z majhnimi izpadi, posebno ponoči, in z artiljerijskim ognjem iz težkega kalibra prizadejati nam izgube, zmešati naše počasne prodiranje ter predvsem prisiliti naše baterije, da izdajo svoje pozicije s tem, da odgovore na ogenj.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Italijanska vlada je dala konfiscirano avstrijska parnika »Minred« in »Daksa« preurediti v vojni ladji. Italijanski veleposlanik v Parizu, Tittoni, je prispel v važnih zadevah v Rim.

Italijani so zasegli neki parnik, ki je vozil bencin. Vozil je pod nizozemsko zastavo, pravijo pa, da je bil avstrijski.

Vulkan »Stromboli« je začel bruhati lavo. Erupcije spremlja močno bobnjenje. Okolica je pokrita s pepelom.

Barzilai — ministro degli Irredenti.

Lugano, 17. julija. Iz italijanskega glavnega stana poročajo uradno, da je bil poslanec Salvatore Barzilai imenovan za ministra brez portfelja.

Italijanski listi poudarjajo, da je prišel Barzilai svojo karijero kot avstrijski veleizdajnik. Rojen Tržičan, je sedel leta 1878, komaj 18 let star, eno celo leto v preiskovalnem zaporu radi veleizdaje. Pozneje se je naselil kot žurnalista v Italiji, kjer je postal poglavar vsega irredentističnega gibanja. Po svojih političnih nazorih je bil Barzilai republikanec. Italijanski listi tolmačijo njegovo imenovanje različno. Eni pravijo, da je poklican v ministrstvo kot nekaj zastopnik javnega mnenja (ker je žurnalista), drugi trde, da je z njegovim imenovanjem manifestirana popolna solidarnost celega naroda s kraljem (ker je republikanec). »Secolo« pa ga pozdravlja kot ministra »degli Irredenti«, ki je poklican, urediti upravo neodrešenega ozemlja in slaviti v Trstu »zmago kulture nad potuhnjeno in agresivnim barbarstvom« ...

V PODGORI IN NA SVETI GORI.

Iz poročila zagrebških »Novin« posnemamo:

... Pridemo mimo (podgorskega) pokopališča, vidimo dve žrtvi, razmrčarjeni od granate. Malo dalje dve globoki odprtini. Križi razmetani. Na poti proti cerkvi leži šrapneljskih krogel kakor peska. »Mogel bi jih z lopato grabiti,« mi pravi neki vojak. Cerkev sama ruševina. Tri granate so padle nanjo. Desolatio sacrificii ...

poslopju, za vsako mejo, za vsakim zidom.

Krvavi boj traja že dve uri. Solnce silno pripeka, še bolj pa nadleguje bojujoče se vojake dim smodnika. Vkljub temu dere vse naprej, le tupatam si vtakne kdo v usta kak grozd ali hrastovo pero, da si s tem utolaži strašno žejo.

Sovražnik je bil ravno zagnal zadnjo moč na bojišče in je porinil naše nekoliko nazaj. Nadvojvoda spozna, da je vse spehano in trudno in dovoli, da se nekaj časa počiva. Ob enem pa zapove, naj čela armada, ki je na drugih krajih že zmagala, ob 5. uri popoldne zagradi Kustoco. Še predno odbije določena ura, že se zažene vsa armada od različnih strani na Kustoco. Prejšnje klanje se ponovi, neusmiljeno razsaja meč nad glavami Italijanov. Kmalu so njih vrste predrti in zdaj ni več nobene pomoči. Da se reši smrti, beži sedaj vse, kar more; naša konjenica udari za bežečimi in jih grozno drvi. Prestrašeni Italijani mečejo orožje stran in prosijo milosti. Okrog 4000 se jih vda, mrtvih in ranjenih je ogromno število. Ob pol 6. beži sovražnik na celi črti, čeravno poveljniki žugajo in kričijo na vse pretege. Le višina Sv. Križ je še v italijanskih rokah. Ko pa naši srdito nanjo navalijo, se ne morejo Italijani več dolgo držati: drugo jutro ni niti enega sovražnika na avstrijski zemlji na tej strani reke. Zmaga je naša, maščevana je izguba pri Solferinu!

(Dalje prihodnjik.)

Tam gori so strelski jarki. Vojaki spe v njih, kajti ponoči morajo bdeti. Vsi, s katerimi se razgovarjamo, so dobro razpoloženi. »Naj le pridejo. Nasolili jim bomo pete!« Da, edina želja jih navdaja, naj bi Italijani navalili!

Drugo jutro na Sveto goro. Radi nevarnosti gremo preko sela Orgar. Na potu srečavamo mnogo ljudi, dečki, žene, starci, vsi hite v Gorico po koruzo. V noči so odšli z doma in ker morajo po ovinkih, hodijo po 8 ur do Gorice, v mirnem času so bili z vlakom v pol ure tam. Pri Orgaru vidimo globoke vdrtine, italijanske granate, ki so izgrešile svoj cilj, Sveto goro, so se tam zakopale. Pri eni teh jam stoji starček, začudeno gleda učinek granate, ki je izruvala dveje velikih dreves s koreninami vred. »Moj Bog, moj Bog,« šepče sedemdesetletni mož.

Po strmim pešpotu dospemo

Zmagovita ofenziva zavezniških armad na celi severni fronti.

NOVI, ZA NAS POVSEM UGODNI BOJI NA SEVERU. USPEHI NAŠI IN NEMŠKIH ČET

Dunaj, 17. julija. (Koresp. urad.)

Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

Med Vislo in Bugom se razvijajo boji večjega obsega ter potekajo povsem ugodno za zaveznike.

Čete nekega v najožji zvezi z Nemci se boreče gredo avstro - ogrske armadnega zbora so izrgale zapadno od Grabowicea sovražniku po sedemkratnem jurišu važno oporišče ter so vdrtle tam v nasprotnikovo glavno pozicijo.

V okolici, jugo - zapadno od Krasnostawa, so nemške sile predle sovražne bojne črte.

Ob gorenji Bystrici in severno od Krasnika so naše čete zavojevale sovražne sprednje pozicije.

Tudi zapadno od Visle smo zopet pričeli z uspešno ofenzivo.

V vzhodnji Galiciji je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

BITKA MED VISLO IN BUGOM. NAŠE ČETE SO IZVOJEVALE VAŽNE USPEHE. RUSI SE ZNOVA UMIKAJO.

Dunaj, 18. julija. (Koresp. urad.)

Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

Bitka med Vislo in Bugom je v polnem teku. Rusi so se silno trdovratno upirali. Pustili so, da je prišlo na več točkah bojne črte z napadalcem do boja na nož in na pest, predno so se umaknili iz svojih pozicij. Ob Bugu, v okolici Sokala, so pregnale naše čete sovražnika iz več trdovratno branjenih krajev. Nemške sile so zavzele mesto Krasnostav ter višine, severno od Szolkiewke.

Tudi zapadno od Visle zavezniški napadajo. Severo - vzhodno od Sienne so predrti rusko fronto. Temu pritisku se je sovražnik vdal ter je zapustil svojo pozicijo med Vislo in železnico Kielce - Radem.

V vzhodnji Galiciji se položaj ni izpremenil.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

RUSKE ČRTE ZAPADNO OD WIEPRZA PREDRTE. NAD 6400 RUSOV VJETIH.

Berolin, 17. julija. (Koresp. ur.)

Uradno se razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Ko so v zadnjih dneh zavezne armade ob Bugu med Bugom in Vislo zavzele vrsto ruskih prednjih pozicij, so se včeraj na celi tej fronti pod vodstvom generalfeldmaršala pl. Mackensena razvili večji boji.

Zapadno od Wieprza na jugozapadu Krasnostawa so nemške čete predle sovražne linije. Doslej je vjetih 28 oficirjev in 6380 mož ter zaplenjenih 9 strojnih pušk.

Na zapadni zgornji Visli pri armadi generalnega polkovnika pl. Woyrscha se je zopet začela ofenziva.

Vrhovno armadno vodstvo.

ARMADA GENERALA PLEM. WOYRSCHA JE POGNALA RUSE ZA ILZANKO. — NEMŠKE ČETE SO VZELE KRASNOSTAW IN PILATKOWICE.

Berlin, 18. julija. (Kor. urad.)

Wolfvov urad javlja:

Veliki glavni stan 18. julija:

Jugovzhodno bojišče.

Ofenziva armade generala plem. Woyrscha je bila uspešna: V litem

proti vrhu. Jama za jama, vse so razrile te strašne granate. Kaj jim je bila romarska cerkev na potu? Svetišče in samostan — sama ruševina. Streha razbita, oltarji in slike razrušeni in raztrgani, devocijonalije in darila pobožnih romarjev uničena, na mestu, kjer je visela čudotvorna slika Marije (ki so jo že ob izbruhu vojne spravili na varno), velika luknja od granatnega drobca. Zaspale so tudi orgle. Raztreščile so jih granate. Povsodi žalostna slika.

Ko se vracamo, srečujemo zopet ljudi, ki nosijo koruzo iz Gorice. Deček, komaj 12 let star, pa sopiha pod vrečko, v kateri je 15 kilogramov koruze. Starci in žene s 30 kg na hrbtu. Pot jim teče po licu, toda njihov pogled je jasen in njihovi odgovori so veseli. »Ako nas Bog ni zapustil, nas Lah ne bo dobil v svojo pest.« Ne bojte se, ne bo vas!

sovražnem ognju so premagale naše čete dopoldne 17. julija na nekem ozkem mestu žične ovire pred sovražnimi z vsemi sredstvi utrjenimi bojnimi pozicijami; ter so navalivši skozi to odprtinu jurišale sovražne järke 2000 m na široko. Tekom dneva so razširile v trdovratnem bližinskem boju predno mesto ter so sunile globoko v sovražno pozicijo. Zvečer je bil sovražnik — moskovski grenadirski zbor — od naših domobranskih in rezervnih čet poražen. Ponoči se je pričel umikati za odsek Ilzanka (južno od Zwojna); pri tem je imel težke izgube. Vjetih smo 200 mož ter ugrabili 5 strojnih pušk.

Med gorenjo Vislo in odsekoma Buga se boji pod vodstvom generala feldmaršala von Mackensena nadaljujejo. Nemške čete so vrgle Ruse z višin med Pilatkowicami (južno od Piaskov) in Krasnostawom. Ob kraja sta v naskoku zavzeta. Neki sveže v boj poslani sibirski armadni zbor ni mogel odvrniti poraza, bil je sam poražen. Vjeli smo več tisoč sovražnikov.

Vrhovno armadno vodstvo.

NOVA VELIKA HINDENBURGOVA ZMAGA NA SEVERNEM POLJSKEM. ZMAGOVITE NEMŠKE ARMADE SO VJELE OKROG 22.800 RUSOV.

Berolin, 17. julija. (Koresp. ur.)

Uradno razglašajo:

Vzhodno bojišče.

Pred nekaterimi dnevi na tem bojišču pod vrhovnim poveljstvom generalfeldmaršala pl. Hindenburga začeta ofenziva je imela velike uspehe.

Armada generala infanterije pl. Belowa, ki je dne 14. julija pri in severno Kuršanega prekoračila Vindavo, napreduje zmagovito. Naša kavalarija je sovražno opetovano pogonila v beg. Vjetih je bilo 11 oficirjev in 2450 mož; vplenjeni so bili 3 topovi in 5 strojnih pušk. Med vjetimi oficirji je tudi zapovednik 18. ruskega strelskega polka.

Armada generala artiljerije pl. Gallwitz je od začetka maja napadala ruske pozicije južno in jugovzhodno od Mlave, utrjene z vsemi pomočmi moderne fortifikacijske umetnosti. S sijajnim naskokom so bile predrti in zavzete tri zapored ležeče ruske linije severo - zapadno in severo - vzhodno Praszysa, ter vzeta Lipa in Dzielin. Omajani po pritisku od obeh strani in novič napadeni, so se Rusi, zapustivši dne 14. julija Praszysz, umaknili na zadaj ležečo, že dolgo pripravljeno obrambno linijo Ciechanov - Krasnosielc. Že dne 15. julija so ostro zasledujoče nemške čete jurišale in predrtle tudi to sovražno pozicijo južno Zielone, v dolgosti sedmih kilometrov ter sovražnika prisilile, da se je umaknil. Podpirale so jih čete generala artiljerije pl. Scholza, ki od Kovna sem preganjajo sovražnika. Od včeraj se umikajo Rusi na celi fronti med Pisis in Vislo proti Narovu.

Plen teh dni znaša: pri armadi generala pl. Gallwitz 88 oficirjev in 17.500 mož, 13 topov (med njimi en težki), 40 strojnih pušk in 7 metalcev min. Pri armadi generala Scholza se je plen pomnožil na 2500 vjetnikov in 8 strojnih pušk.

Vrhovno armadno vodstvo.

PORAŽENI RUSI SE UMIKAJO MED PISSO IN VISLO IN SEVERNO OD PILICE. — VOJNI PLEN SE VEDNO NARAŠČA.

Berolin, 18. julija. (Koresp. ur.)

Wolfvov urad javlja:

Veliki glavni stan dne 18. julija. Vzhodno bojišče.

Deli armade generala pl. Belowa so porazili naglo pripeljano rusko ojačeno pri Alt - Ausu, vjeli 3600 mož, vplenili 6 topov in 3 strojne puške ter jih zasledujejo sedaj v vzhodni smeri.

Nadaljnji deli te armade se bora severo - vzhodno od Kuršanov. — Vzhodno od tega kraja je bila najsprednejša sovražna pozicija v jurišu zavzeta.

Med Pisis in Vislo nadaljujejo Rusi svoje umikanje. Čete generalov von Scholza in von Gallwitz jim slede za petami. Kjer se je nasprotnik v pripravljenih pozicijah še upiral, je bil napaden in vržen. Tako so jurišali rezervna in domobranci generala von Scholza kraje Koremby, Wyka in Ploszczyce. Polki armade generala von Gallwitz so predrti močno utrjeno pozicijo Miodzianowo - Karniewo. Število vjetnikov se znatno viša. Vplenjeni so bili nadaljnji 4 topovi.

Tudi severno od Pilice do Visle so se pričeli Rusi umikati. Naše, za njimi pritiskajoče čete, so vjele v kratkih zasledovalnih bojih 620 sovražnikov.

Vrhovno armadno vodstvo.

NA VARŠAVO.

»Morningpost« javlja iz Varšave: Prodiranje Nemcev na Varšavo se je začelo na 150 kilometrov dolgi fronti med železnicama Mlava in Varšava ob reki Pisis. Namen te operacije je, doseči zvezo z armadami v Galiciji, ki so kakih 200 kilometrov oddaljene. Obramba Rusov meri na to, da ohranijo v svoji posesti ozemlje med temi armadami. Nemci so povsod prisiljeni, delati frontalne napade. Rusi se pripravljajo, da bi prodiranje po možnosti zadržali in armado oškodovali, nakar se hočejo umakniti v pripravljene pozicije.

Prehod čez spodnji Dnjester.

Iz Černovic poročajo: Rusi so bili na levem bregu Dnjestra dobro utrjeni. Avstrijska artiljerija je dne 14. julija neprestano obstreljevala ruske oporne točke, zlasti na tistem kraju, kjer se Dnjester zelo vije in s tem omogoča istočasno ofenzivo treh pozicij. Rusi so bili tako obstreljevani, da je bil umik skoro nemogoč in so bili izpostavljeni obstreljevanju, ne da bi si mogli pomagati. Ko so bile ruske pozicije zbite, so avstrijski pionirji pod varstvom artiljerije napravili mnogo mostov, nakar se infanterija prekoračila reko, se na drugem bregu zakopala in obkolila več sovražnih spornih točk, nakar so se Rusi hitro umaknili. Da smo vjeli relativno več oficirjev, je posledica tega, da so imeli oficirji boljša varstva in vsled tega manj izgub. Bojišče je bilo polno trupel ruskih vojakov.

Predpriprava za rusko umikanje.

Iz Curiha poročajo z dne 15. julija: Guverner mesta Lublina je izdal, kakor pravijo ruska poročila, koncem junija odredbo, s katero so vsi moški, ki bivajo za rusko fronto, zavezani se umakniti pred umikajočo se rusko armado, da ne padejo v roke Nemcev.

RUSKO URADNO POROČILO.

Rusko poročilo pravi 15. t. m.: Veliki generalni štab poroča: »12. julija ponoči je sovražnik prekoračil Narov. V smeri proti Lomzi se je sovražnik omejil 12. julija in zvečer 13. julija na ljut artiljerijski ogenj. Desno od Pisse je sovražnik 13. julija zavzel naše strelske järke v širini dveh vrst. S protinapadom smo ga zopet odbili. Na obeh obrežjih Luwe se je vršil trdovraten boj. Število sovražne čete so prodrle v odseku med rekama Orshyz in Lydinijo. Ne da bi se spustile v odločilno bitko, so se naše čete umaknile v noči na 14. julij na drugo črto utrd. Na levem obrežju Visle se ni nič izpremenilo. Naša armada, ki je preostala bitko pri Wolkolati, je v tednu od 7. do 11. julija po natančnem računu vjela 297 častnikov in 22.464 (?) vojakov. V okolici Cholma so se ob Volici vršili boji. Na ostalih frontah običajni infanterijski boji.

Petrograd, 16. julija. (»M. N. N.«) Generalni štab poroča dne 16. julija: Sovražnik je pričel, ko je dobil 14. julija na severu, v okolici Rige in Šavlov ojačenja, prodirati od Hasepota proti Goldungnu, kakor tudi v odseku Schrudnen - Pope Liany. Naša kavalarija in sprednje straže zadržujejo sovražnika pri prehodih čez reki Vindavo in Vento in drugih ugodnih pozicijah. V okolici onostran Njemena je pričel sovražnik v noči na 14. julij streljati s topovi in puškami in je pričel z malimi infanterijskimi oddelki ofenzivo. Povsod smo ga odbili. Isto noč smo odbili delni napad v smeri proti Lomzi. Na desnem bregu Pisse in na obeh bre-

govih Szuke se ni nič izpremenilo. Sovražnik, ki je prejšnji dan z izgubami zavzel strelske järke, ni obnovil svojih napadov.

Med rekama Orszyc in Ukra so zavzele naše čete fronto južno od Przasnysza, kjer so 14. julija odbile več napadov. Na levem bregu Visle nobene izpremembe. Med Vislo in Bugom je izvršil sovražnik posamezne napade. Odbili smo ga s svojim ognjem. Ob Bugu in Zloti Lipi ni prišlo do spopada. Zvečer 14. julija so pričele avstro - ogrske čete v odseku Nesciska - Okna z ofenzivo. Sovražnik napada mostne utrdbe na desnem bregu v okolici Kulšovec-Kolanki in koraka čez Dnjestr v okolici Ivanje - Jojawa in Kocielniki-Sinkow. Naša artiljerija je 14. julija na več točkah z uspehom obstreljevala sovražnika pri prehodu čez reko ter ga prisilila na nekaterih točkah, da ni šel čez reko. Boj še traja.

DROBNE VESTI IZ RUSIJE.

Kakor poročajo italijanski listi, se nahajajo v ruski armadi tudi japonski častniki. Ruski vojak odkrito priznavajo, da jih nemške čete nedvomno nadkriljujejo.

Stockholm, 18. julija. (Kor. ur.) Član državnega sveta Samarin je imenovan za višjega prokuratorja svetega sinoda.

Kodani, 18. julija. (Kor. urad.) »Ruskoje Slovo« poroča, da določa povelje najvišjega zapovednika, naj se v krajih, ki jih zapusti armada, uniči privatno imetje le tedaj, če bi ali sovražniku koristilo ali pa operacije ruske armade otežilo.

Sklicanje ruske dume.

Iz Berlina poročajo: Predsednik ruske dume je dobil uradno obvestilo, da bo duma sklicana na dan 30. julija, to je, na dan obletnice vojne napovedi. Tem povodom poda ministrijski predsednik Goremykin v dumi izjavo.

ZAPADNO BOJIŠČE.

MANJŠI BOJI NA ZAPADNI FRONTI.

Berlin, 18. julija. (Kor. urad.)

Wolfvov urad javlja:

Veliki glavni stan 18. julija:

Zapadno bojišče.

Francoski napad na pokopališče v Souchezu je bil odbit.

V Argonskem lesu smo z manjšimi uspehi pridobljeno črto še zboljšali.

Na višinah pri Les Eparges se vrše boji.

V Lotaringiji so odbile naše čete sovražnikove sunke pri Emmermühlu (vzhodno od Luneville) in v okolici pri Bandesapt.

Vrhovno armadno vodstvo.

SOBOTNO NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 17. julija. (Koresp. ur.)

Wolfvov urad poroča:

Veliki glavni stan dne 17. julija,

Zapadno bojišče.

Medsebojno artiljerijsko streljanje in razstreljevanje min na več frontah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Francoske izgube v bojih pri Arrasu.

Berolin, 16. julija. (Kor. urad.) Kakor posnema Wolfvov urad iz »Gazette des Ardennes«, je skupno izgubo Francozov na mrtvih, ranjenih in vjetih v bitki pri Arrasu po natančnih konstatacijah, ki temelje na vseh podlagah, ki so se mogle doseči, ceniti sledeče: 3. armadni kor 15.000 mož, 9. armadni kor 6000 mož, 10. armadni kor 10.000 mož, 17. armadni kor 4300 mož, 20. armadni kor 10.000 mož, 21. armadni kor 8000 mož, 33. armadni kor 11.000 mož, 48. divizija 6000 mož, 53. divizija 4000 mož in 55. divizija 3500 mož; skupaj 78.3000 mož. Če primerjamo te številke, ki precej natančno odgovarjajo resnici, z rezultatom, ki so jih imeli boji pri Arrasu za naše nasprotnike, tedaj moremo popolnoma razumeti, da skuša francoska vlada med narodom tajiti množino doprinešenih žrtev.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

»Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča iz Londona z dne 17. julija: Norveški poštni parnik »Vega« je dospel včeraj opoldne brez tovara iz Bergena v New - Castle. Med potjo ga je ustavil neki nemški podmorski čoln, ki ga je prisilil, da je svoj tovor, obstoječ iz 200 ton salma, 800 sodov surovega masla in 4000 zabojev sardin, vrgel v morje. Podmorski čoln je ostal poleg ladje in poveljnik je strogo gledal na to, da so se vsi ukazi točno izvršili. To je bilo prvič, da je bil parnik »Vega«, ki vsak teden vozi po Severnem morju ustavljen.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

Pariz, 15. julija. (»M. N. N.«) Uradno popoldansko poročilo: »V okolišju severno od Arrasa je bila noč precej burna. Južno od grada Carleul smo se polastili večih nemških strelskih jarkov. Za Neuville - St. Vaast in v Labyrinthu boji s ročnimi granatami. V Argonih je boj omejen na ozemlje, ležeče zahodno od gozda, kjer smo včeraj severno od ceste proti Servonu napredovali. Po večih protinapadih se je posrečilo Nemcem, da so zopet vstali v beaumainskem gozdu. V ostalem delu tega odseka je položaj neizpremenjen. Med Fey - en - Haye in Pretrskim gozdom smo sovražnika, ki je skušal priti iz svojih strelskih jarkov, takoj s svojim ognjem ustavili.«

Pariz, 16. julija. (»M. N. N.«) Uradno poročilo od snoči: »Dan je bil razmeroma miren. V Argonih pri Marie Therese boj z bombami in ročnimi granatami. Dva nemška napada, enega proti Haute Chevauchée, drugega proti Bourenilles, smo odbili. Z ostale fronte ni nič poročati, razen o nekaterih artiljerijskih bojih, posebno severno od Arrasa, v odseku Quenneviersa, na desnem bregu reke Aisne, v bližini Troyona, na višinah Maase, v okolici kanala pri Calonne in v Vogezih blizu Wissembacha.«

DROBNE VESTI IZ FRANCIJE IN ANGLIJE.

Reuterjev urad poroča iz Londona z dne 15. julija: Radi vohunstva obsojeni Nemeč Rosenthal je bil danes jutraj ustreljen, ko je bila njegova smrtna obsodba potrjena.

Iz Londona poročajo z dne 16. julija: Danes so se vršila tu važna posvetovanja med zastopniki vlade, posestniki rudokopov in rudarjev v svrhu hitre rešitve vseh težkoč v premogokopnem okraju v južnem Walesu.

Iz Kodanija poročajo z dne 16. julija: »National Tidende« poroča iz Londona: Delavci v južnem Walesu so zavrnili predlog glede nadaljevanja dela do končne rešitve spora, čeprav se jim je od vodilne strani to nujno priporočalo. V celnem rudarskem okraju se je sedaj razglasilo obsedno stanje. Admiraliteta je prevzela vse rezervne zaloge premoga. Vsled tega se je ustavil vsak trgovski promet na premogokopni borzi v Cardiffu. Vsi znaki kažejo na to, da bodo rudarji obdržali svoje odklanja-joče stališče.

Iz Pretorije poročajo z dne 17. t. m.: Po celi nemški Južnozpadni Afriki je bilo od 9. t. m. naprej razglašeno obsedno stanje.

Iz Londona poročajo z dne 18. t. m.: Včeraj so se vršile v Londonu velike demonstracije žensk, da dobe pravico do dela za domovino. Kakih 40.000 žensk vseh stanov je šlo pred Whitehall, kjer je Lloyd George imel nagovor, o katerem je rekel, da dela že kakih 50.000 žensk v municijskih tovarnah.

Angleška razsodba o potopitvi »Lusitanije«.

London, 17. julija. (Koresp. ur.) Reuter javlja: Sodišče, pred katerim se je vršila preiskava radi potopitve »Lusitanije«, je razglasilo sodbo. Ladja da se je potopila vsled havarije, povzročene od nemškega torpeda, ki je bil izstreljen v namenu, uničiti ladjo in na njej se nahajajoče ljudi. Na ladji se je nahajalo tudi število zabojev s patronami, kar je bilo v ladjinem manifestu zapisano. Nemške trditve, da je bila ladja oborožena, ter da je vozila kanadske čete, so izmišljene. Napad nemškega podmorskega čolna je torej dobro premišljen umor. Kapitana »Lusitanije« ne zadene nobena krivda, vsa krivda zadene marveč one, ki so zločin izmislili in izvršili.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 15. julija. (Kor. urad.) Poročilo »Agence telegraphique Milli«: Glavni stan poroča: Dardanelska fronta: Dne 14. julija se niso vršile pri Ari Burnu in Sedil Bahru razen slabega obmojstranskega ognja, nikake akcije. Naši topničarji so prisilili nekega torpednega rušilca in sto sovražno transportno ladjo, ki sta poskusili se blizati Ari Burnu, k begu, so potopili neki sovražni plav in užgali neki drugi plav. — Fronta ob Iraku: Dne 13. julija ponoči so naši naprej potisnjeni oddelki levega krila, čete Muntefika, izborni izvršile svojo nalogo. V boju, ki je trajal od polnoči do popoldne drugega dne, so odbile te čete sovražnika kljub hudemu ognju. Topničarske ladje so prizadejale sovražniku težke izgube. Šteli smo v tej coni 500 vjetih sovražnikov, med temi več angleških

častnikov. Razen tega je odpeljal sovražnik na neki ladji številne mrtve in ranjene. Naše izgube so malenkostne. Od ostalih front ni ničesar važnejšega poročati.

Carigrad, 16. julija. (Kor. urad.) Glavni stan poroča:

Dardanelske utrdbe, 15. julija: Sovražnik je le z velikim trudom pogasil pri Ari Burnu požarje, ki so nastali vsled naših bomb v strelskih jarkih. Popoldne je brezuspešno obstreljevala angleška križarka pod zaščito torpednih čolnov in iskalcev min iz velike daljave naše pozicije pri Kaba Tepe, čeprav je sovražne privezan zrakoplov pri tem sodeloval. Pri Sedilbahru je obstreljevala sovražna artiljerija brez učinka eno uro naše desno krilo. Že dva dni vozi sovražnik ranjence na večih hospitalnih ladjah, ki vozijo proti zahodu. V noči od 14. na 15. julij je prepodila naša obrežna artiljerija sovražne torpedne rušilce, ki so se približali Kererezdereju. 15. julija smo dognali, da vporablja sovražnik hospitalne ladje za prevažanje in izkrčevanje čet.

Iraška fronta: Z uspehom pri Kalatelnainu (zahodno od Korne) odbiti sovražnik je napadel, ko je dobil ojačenja. 14. ponoči naše pozicije na obrežju Eufrata. Boj se je trdovratno nadaljeval do drugega dne in se je zvečer končal s porazom sovražnika, ki je imel posebno na našem desnem krilu velike izgube ter se v zmedu umaknil. Sovražnik se je približal s četami, ki jih je vkrcal na ladje, ki vozijo na Eufratskem kanalu zahodno od Kalatelnaina, od zadaj našemu desnemu krilu in ga je skušal obkoliti, vendar pa so ga naše prostovoljne čete s svojim odporom in protinapadi potisnile v Eufrat. Del Angležev, ki se ni mogel več vkrcati, je pometal orožje in dve strojni puški v vodo ter pobegnil. V tem boju je imel sovražnik več nego tisoč mrtvih. Med tem so tudi angleški poveljniki in dva častnika. Vpleni smo 32 čolnov, 200 pušk in bajonetov, veliko množino municije, ženijsko orožje in oficirske daljnogleda. Z ostalih front ni ničesar važnega poročati.

Angleška in francoska poročila o bojih na Galipoliju.

London, 16. julija. Angleško-francoske čete ob Dardanelah so dne 12. in 13. julija po ljutih bojih zavzele celo vrsto turških strelskih jarkov. Pridobili smo na tleh 200 do 400 metrov. Vjeli smo 422 mož. Francozi so svoje skrajno desno krilo potisnili do izliva reke Kerevesdere. — General Hamilton poroča iz Dardanel: Angleško desno krilo in desni centrum sta pričela dne 12. julija z napadom. Boj je trajal ves dan. Cete, ki so se udeležile tega boja, med njimi neki francoski kor, so zavzele dve utrjeni črti strelskih jarkov. Napadeno je bilo desno krilo sovražnikovih čet ter so bile z lahkoto zavzete prve pozicije, ko je preje naša artiljerija s svojim streljanjem pripravila pot. Nato so naše čete zavzele drugo linijo strelskih jarkov, pri čemur smo vjeli kakih 80 mož. Ko se je pričelo mračiti, smo utrčili kakih 400 metrov od naših bivših pozicij nove utrdbe. V noči 12. na 13. julija smo odbili dva sovražna protinapada. Angleško desno krilo pa je zašlo predaleč naprej, Turki so zato uspešno napadli z ročnimi granatami te pozicije in jih deloma zavzeli. Ker je bila pa ta pozicija posebne važnosti za varnost cele črte, je bila poslana ena brigada mornariške divizije v boj, katero je podpirala tudi francoska artiljerija. Zavzela je strelske järke, medtem ko so Francozi prodrli do izliva reke Kerevesdere ter svoje pozicije z velikimi težavami obdržali. V noči 13. na 14. julij niso imeli sovražni protinapadi nobenega uspeha. Prvotni cilj je bil dosežen. Turki imajo v svojih rokah le kakih 360 metrov široko fronto.

Pariz, 16. julija. Uradno poročilo z dne 15. julija: Ob Dardanelah so napadle francoske čete dne 12. in 13. julija v zvezi z desnim angleškim krilom turške pozicije ter zavzele več vrst utrdb. Prva linija teh utrdb na celi tej fronti je bila zavzeta dopoldne 12. julija, druga pa proti večeru. Napad so krasno izvršili Zuavi in tujski legijonarji. Drugi dan smo dosegli nove uspehe na raznih krajih ter smo končno zasedli spodnji del doline reke Kerevesdere. Pri tem smo vjeli več ko 200 mož. Naši zavzniki pa so vjeli več ko 150 mož. Izgube sovražnikov so velikanske, ker jih je naša artiljerija presenetila večkrat, ko so bili še v tesnih kolonah. Tudi mornarica se je uspešno udeležila teh operacij, s tem, da je obstreljevala Atchi - Babo.

Iz nevtrálnih držav.

BALKANSKE DRŽAVE IN VOJNA.

Berlin, 17. julija. (»M. N. N.«) »Courier - Bureau« v Haagu priob-

čuje razgovor z nekim odličnim bolgarskim državljanom, katerega sodbo o razvoju dogodkov na Balkanu je treba smatrati za avtentično:

Glede pogajanj, ki se vrše z bolgarsko vlado, se ne da ničesar povedati. Tudi najvišji bolgarski državni uradniki bodo izvedeli še le njihov rezultat. Pogajanja s Turčijo se še vršijo in se bodo najbrž ugodno končala. Razpoloženje naroda ni za vojno s Turčijo. Pred 15. avgustom, torej pred končano žetvo, sploh ni misliti, da bi pričela Bolgarija, kako akcijo. Bolgarija bi se mogla event. udeležiti vojne le za 2 do 3 mesece. Isto velja za Rumunijo. Za balkanske države je municijsko vprašanje že radi tega posebne važnosti, ker same sploh nimajo priprav, da bi jo izdelovale v zadostni množini. Rumunija pa sploh vojaško še ni dovolj pripravljena, da bi se mogla udeležiti vojne. Ako bi se pridružila Rusiji, bi šla v pogin. Postopanje Rumunije in Bolgarije se sploh ravna po okolnostih, zato se njune želje in cilji izpreminjajo. Odločilnega pomena je dardanelsko vprašanje. Bolgarski vojaški krogi menijo, da Dardanele ne bodo padle. Lahko se reče, da bodo dela Hindenburgova, Mackensena, Linsingenova in ostalih vojskovodij vprašanje vojne in miru na Balkanu preje odločila, kakor pa ves napor četverozveznih diplomatov.

Italija nima na Balkanu nobenega prijatelja, vse obsoja njeno verolomnost in zahrbtnost. Glede trajanja vojne se zdi neverjetno, da bi mogli Francozi vzdržati še eno zimsko kampanjo.

POLOŽAJ V ROMUNIJU.

Nemški listi javljajo: Rumunija vztraja pri tem, da ne pripusti prevoza municije in orožja za Turčijo. Od tega prostega prevoza vojnega materiala iz centralnih držav v Turčijo je več ali manj odvisna tudi usoda Dardanel in s tem tudi usoda Carigrada. Rumunska se hoče na vsak način in z najcenejšimi sredstvi čim najbolj okoristiti. Vpliv njenih nacionalističnih strank je velik. Ti se ne zadovoljujejo le z Besarabijo, njihov cilj je Bukovina in Sedmogradska. Rumunska irredentira z veliko emfazo politiko »osvobojenja pod tujim jarmom se nahajajočih bratov«, akoravno bi bilo mnogo nujnejše, da bi pričela končno enkrat osvoboditi bedne romunske kmetiče, od izsesavanja boljarjev in zakupnikov zemlje.

Nemški listi svare Rumunijo, naj se ne da prevariti od četverozveze in naj ne verjame njenim obljubam. »Berliner Tagblatt«, »Frankfurter Zeitung«, »Deutsche Tageszeitung« in »Kreuzzeitung« so sicer mnenja, da centralni državi Rumunije ne bode ta silili z grožnjami. »Vossische Zeitung« pripominja, da je nazor, kakor da bi Turčiji že primanjkovalo municije, sploh napačen. Res je, da njene zaloge niso tako izdatne, da bi mogli Turki z ogromnim artiljerijskim ognjem podreti sovražne pozicije na Galipoliju, toda fabrikacija v Turčiji sami bo kmalu taka, da se bo tudi temu nedostatku opomoglo. Za Dardanele in Carigrad torej ni nikake nevarnosti.

»EDINO RAZUMNA POLITIKA ZA BOLGARIJO JE POLITIKA NEVTRALNOSTI.«

»Narodni Prava«, oficijozno glasilo bolgarske vlade, priobčujejo obširen članek, v katerem razpravlja neki »stari politik« o stališču Bolgarije. Članek pravi me drugim:

Princip politične modrosti je nezaupnost, prava osnova politične taktike je, ne riskirati interesov in miru cele države, ako ni jasno, kam da se more priti. Edino razumna in dalekozirna politika za Bolgarijo je torej politika nevtralnosti. Treba se je spomniti, v kakem obupnem položaju bi se danes nahajala Bolgarija, ako bi se bila v jeseni 1914 odzvala pozivom, »da naj ne zamudi vlaka« neglede na morebitni poraz. Idejalna perspektiva za Bolgarijo bi bila seveda ta, da bi bili vsi oni, ki so jo 1. 1913. oropali, na bojiščih. To bi si mogli Bolgari »zažagati čibuk« in mirno čakati, da se roparji popolnoma izčrpajo. Za enkrat so v pasti le Srbija, Crna gora in Turčija; dal Bog, da bi zlezli vanjo tudi Rumuni in Orki. Seveda ti nimajo državljanov a la Danev, Gešov in Malinov in zato se mora Bolgarija vsaj z enim izmed njih sporazumeti, da ji ne bodo roke zvezane, »kadar se prikaže bolgarski Bog na gori Sinai bolgarskemu Mojzesu.«

Nobena morala — ne politična, pa tudi ne Kantova — ne veže Bolgarov, da bi šli v boj za današnje Rusijo. Tako dolžnost bi mogli imeti le napram Rusiji carja Osvoboditelja, ki jim je zapustil kot svojo zadnjo

voljo idejo narodnega ujedinjenja, vtelesnjeno v sanstefanskem miru leta 1878. Napram današnji Rusiji pa imajo Bolgari le dolžnost, se ne bojevati proti njej, ako jih sama ne napade. Niti kot Bolgari, niti kot Slovani nimamo napram oni Rusiji nikakih obveznosti, ki je zatajila svojo Veliko Bolgarijo na prosep Velike Srbije in ki je pred dvema letoma pripustila, da so dve slovanski in tri neslovanske države gnale zvezano Bolgarijo v Bukarešto ...

Bolgarija in Turčija.

»Echo de Bulgarie« piše v številki z dne 11. julija: Užaloščeni po izraženi neutemeljeni sovražnosti gotovih ruskih listov proti Bolgariji, zavračajo podučeni krogi z indignacijo nove tendencijsne in zlobne trditve petrograjskega lista »Večernee Vremja« glede sklepa alijance med Bolgarijo in Turčijo, vsled katere bi ta poslednja začela z evakuacijo onstran linije Midia - Enos. — Zavračajo tudi insinuuacije belgarijske »Politike«, ki jo je ponatisnil imenovani ruski list in glasom katere je Bolgarija prepustila Turčiji vsa potrebna živila. Rečeni krogi smatrajo za obžalovanja vredno, da se puste tako vplivni slovanski listi tako zapeljivati od zastopnikov Bolgariji vedno sovražnih ljudi. Obrekovanje o novih napadih pri Bregalnici in pri Kumanovem še dementija niso vredna. Kar se tiče težke obdolžitve, ki so jo formulirale »Birževija Vedomosti«, da je sofijska vlada naznanila zastopnikom Nemčije in Avstrije besedilo propozicij četverozveze, smo avtorizirani, odločno protestirati in ožigosati to vest za nizko provokacijo.

»L'echo de Bulgarie« konstatira, da potekajo pogajanja med Bolgarijo in Turčijo glede direktne bolgarske zveze z Dedeagačem ugodno.

CHURCHILLOVE VABE NIZOSKI.

Rotterdam, 17. julija. (Kor. ur.) Dopisnik lista »Rotterdamscher Courant« je imel pogovor s Churchillom o nizozemski nevtralnosti in o vprašanju glede izstokareke Schelde. Churchill je rekel, da se mu razdelitev ozemlja ob iztoku Schelde zdi strateško in geografično nena ravna in je na škodo alirancem. Če bi se bil mogel urediti dovoz po Scheldi, bi Anversa ne bila padla. Na ugovor, da nizozemsko gospodarstvo nad Scheldo ni samo zadržek eni stranki, nego tudi Nemcem, je odgovoril Churchill, da njegovih besed ni smatrati za očetek, zakaj če bi bila Nizozemska Scheldo odprla alirancem, bi bila Nemčija Nizozemsko napadla in jo večinoma zasedla. To bi bila žrtev, ki je ni smel nihče od Nizozemskih pričakovati. Churchill je izjavil, da Angleška ne misli pritiskati na Nizozemsko, naj opusti svojo nevtralnost. Sodi, da bi Nizozemci prav storili, če bi se pripravili, a od angleške strani jim ne grozi nobena nevarnost. Če bi bila Belgija v rokah Nemcev, bi to pomenilo konec nizozemske neodvisnosti. Dane so pa tudi možnosti neposredne nevarnosti, kajti Nemčija zna biti prisiljena, da napade Nizozemsko. Podobna je divji zver v kletki, ki vidi plamen bližje in bližje prihajati in dela na levo in na desno blazne zalet. Po tej vojni, ki jo bodo aliranci brez dvoma zmagovito končali, bo stališče malih držav močnejše, kakor prej. Aliranci morajo zmagati, če ne letos, pa prihodnje leto. Naš narod, je rekel Churchill, je vztrajen in neodoljiv. Tudi Italijani pomagajo; so pa še drugi narodi sveži in bodo sledili njih izgledu.

Rotterdam, 17. julija. (Kor. ur.) »Courant« pravi o izjavah Churchilla: Dejstvo, da se je pred objavo tega razgovora v angleškem parlamentu govorilo o tej stvari in je Asquith rekel, da se Churchillovo stališče strinja z vladnim naziranjem, daje izjavi uraden značaj. Iz razgovora izhaja, da Churchill o pomenu nizozemske nevtralnosti nima pravega naziranja. Če bi katera vojskujočih se držav dvomila o poštenju nizozemskega zadržanja in za nizozemsko nevtralnostjo iskala skrite namene, bi bilo kmalu konec tej nevtralnosti. Zaupanje, ki je vživa vlada pri vseh vojskujočih se državah, bi bilo omajano, čim bi se na vzhodu ali na zapadu mislilo, da stališče vlade ne korenini v popolnem prepričanju nizozemskega prebivalstva.

Švedska.

Stockholm, 18. julija. (Kor. urad.) Svenska telegraph Byrau javlja: Ministrski predsednik je ob navzočnosti ministra zunanjih del sprejel deputacijo, ki mu je izročila na švedskem mirovnem kongresu sklenjeno resolucijo. Ministrski predsednik je izjavil: Naša vroča želja je, ohraniti mir. Naša dolžnost je, delati z vsemi

silami na to. Računamo pa tudi z eventualnostjo, da bi ohranitev miru vzlic vsem prizadevanjem ne bila več mogoča. Gotovo je, da so poleg skrajnega slučaja sovražne invazije v naši deželi možni še drugi slučaj enakega pomena, ki jih je treba upoštevati. Neče verjeti, da bi švedski prijatelji miru, ki se krepko oglašajo proti nepravilnostim, priporočali mirovno politiko tudi proti zunanjim nepravilnostim, ki se jih je mogoče le s silo ubraniti, mirovno politiko, ki bi vse pretrpela, ne da bi se zavzela za švedsko pravico in za švedsko svobodo. Enako nevarno bi bilo, če bi na gotovi strani nastalo prepričanje, da hoče švedska mir na vsak način in se sme z njo brez prave nevarnosti delati po poljubnosti. Ministrski predsednik je opozarjal na nevarnost, ki zna nastati z agitacijo za mir in z agitacijo za vojno, ker prihajata vsled tega obe stranke v čedalje večje nasprotje. Zdej ni čas, bojevati se za ekstremne doktrine ali vzljubljene ideje, ampak treba je, držati skupaj, da zapustimo deščino nezmanjšano in nedotaknjeno svojim potomcem.

Španija pred generalno stavko.

Pogajanja, ki so se vršila v Madridu med zastopniki mornariškega moštva trgovskega brodogoja in vlado, da se sporazume glede dekreta, ki naj uredi delo, so se po enem mesecu brezuspešno prekinila. Zastopniki mornarjev so se vrnili v Barcelono in so naznanili za prihodnjo nedeljo generalno stavko, kar bo pri sedanjih razmerah najbrže dovedlo do težkih konfliktov.

Dnevne vesti.

— Cesar je imenoval nadvojvodo - prestolonaslednika Karla Franc Jožefa za generalnega majorja in kontreadmirala.

— Nadvojvodinja Marija umrla. B a d e m, 17. julija. (Koresp. urad.) Njena c. in kr. Visokost gospa nadvojvodinja Marija Rainer je danes dop. ob 9. umrla. Nadvoj. Marija je bila hčerka slavnega zmagovalca pri Aspernu, nadvojvode Karla. Leta 1852. se je poročila z nadvojvodo Reinerjem, s katerim je živela v naj srečnejšem zakonu. Otrok nista imela. Nadvojvodinja Marija je dosegla visoko starost, skoro 90 let.

— Dnevni red seje ljubljanskega občinskega sveta. Občinski svet ima redno javno sejo v torek dne 20. julija t. l. ob 6. uri popoldne v mestni dvorani, s sledečim dnevnim redom: A. Javne seje: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Mestnega magistrata poročilo o nekeji prošnji za zagotovitev vsprejema v občinski svezvo ljubljansko. Obrtnega odseka poročilo o prošnji zadruga izvoščkov v Ljubljani za zvišanje maksimalne tarife. Klavničnega ravateljstva poročilo o proračunu mestne klavnice za proračunsko dobo od 1. julija 1915 do 30. junija 1916. Upravnega odbora mestne elektrarne in mestnega vodovoda poročili: 1. o proračunu mestne elektrarne za proračunsko dobo od 1. julija 1915 do 30. junija 1916; 2. o proračunu mestnega vodovoda za proračunsko dobo od 1. julija 1915 do 30. junija 1916. Finančnega odseka poročila: 1. o proračunu mestnega ubožnega zaklada, 2. o proračunu zaklada meščanske imovine, 3. o proračunu splošnih ustanov, 4. o proračunu mestnega loterijskega posojila in amortizacijskega zaklada tega posojila, 5. o proračunu mestnega zaklada za proračunsko dobo od 1. julija 1915 do 30. junija 1916. — B. T a j n e s e j e: Naznanila predsedstva. Odobrenje zapisnika zadnje seje. Finančnega odseka poročilo o prošnji vdo-ve nekega magistratskega sluga za določitev preskrbnih užitkov. Orbnega odseka poročila o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Odlikovanje padlega junaka. Cesar je odlikoval pred sovražnikom padlega podpolkovnika P. vit. Rizzetti pl. Monte Trbuk z vitežkim križcem Leopoldovega reda z vojno dekoracijo.

— Odlikovani slovenski vojak. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostno svetinje sta dobila okrajni stražmojster 14. deželnega orožniškega poveljništva Josip Jurca in črnovojniški narednik pri višjem armadnem poveljstvu Josip Adamčič. — Pohvalno priznanje višjega armadnega poveljstva za hrabro zadržanje pred sovražnikom je dobil sapper črnovojniškega saperskega oddelka 1/3 Andrej Koracič. — Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda so dobili orožniški stražmojstri: Ivan Skomra, B. Lovša in Ivan Savec ter črnovojniški četovodja Ivan Piškorec. — Bronasto hrabrostno svetinjo sta dobila saperja 3. saperskega bataljona: Franc Hočevnar in Florijan Šavnik.

— **Odlikovani slovenski častniki.** Vojaški zaslužni križec III. vrste z vojno dekoracijo je dobil črnovojniški nadporočnik Josip Krasnik. — Signum laudis sta dobila rezervni nadporočnik 2. polka deželni strelcevec Rudolf Jošt in rezervni poročnik 26. domobranskega polka Makso Vogrin. — Jurij Otujac, poročnik v rezervi 4. bos. herceg. pešpolka je bil odlikovan na severnem bojišču z zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje.

— **Imenovanje v armadi.** Za poročnika v evidenci domobranstva je imenovan državni poslanec dr. Otokar Rybář. Bil je že svoj čas rezervni poročnik, dokler ni potekla doba vojaške obveznosti; sedaj je bil dr. Rybář zopet potrjen k vojakom in je vsled tega novič imenovan za poročnika.

— **Na severnem bojišču** je padel junaka smrti, zadet od strojne puške, praporščak 97. pešpolka gosp. Ljudevit Strempelj iz Idrije. Bodi mu časten spomin!

— **Z jugozapadnega bojišča:** V boju od 1. do 6. julija pri Sv. Martinu je bilo ranjenih več slovenskih rezervnih kadetov domobranskega polka, in sicer: Matija Marolt, Janko Černe s Sv. Gore pri Gorici ter Alojzij Bravničar iz Tolmina. Poslednji izmed naštetih je bil učitelj in je popolnoma izginil; ranjenci pripovedujejo, da ga je zadela krogla in nato pokopala granata v strelnem jarku.

— **Se mal, a zelo nevaren slučaj** za vžgled, kako vloga igra tudi naključje v vojni: Ljubljancin, Milko Vizjak, praporščak iz znane rodbine, — je bil zadet od strojne puške. A čudo! Na strani je imel svoj revolver in krogla ga je popolnoma razbila, ker je bila oddana iz daljave 20–30 korakov. Le omotica in splošna slabost je bila posledica udarca na ledvico, drugače bi pa predrila krogla telo in posledica bi bila smrt. Po dvadnevem oddihu se je vrnil nazaj v naše vrste in je ostal dosedaj zdrav in živ!

— **Cigarete za vojake na Krnu.** Vsa država gleda z največjim občudovanjem na junaško armado, ki tako sijajno brani domovino in zmagovito odbija vse napade sovražnika. Skoro ga ni dneva brez velikega uspeha. Naravno je, da je boj na skalovitem ozemlju, v hudi vročini zelo naporen, zlasti v krajih, do katerih je pristop težaven. Tako je na Krnu. Ondotno vojaštvo ima posebno naravne težave premagovati. — Obrčamo se torej do občinstva s prošnjo, naj posvedoči vojaštvu na Krnu svojo posebno hvaležnost s tem, da mu pošlje kolikor več mogoče cigaret. Vojakom se s tem naredi veselje in izkaže se jim prijaznost, ki so jo v polni meri zaslužili. Cigarete se naj oddajo v provijanturi v liceju; vsakdo pa mora povedati, da prinese cigarete za vojake, ker drugače vstop ni dovoljen. — Za vojake na Krnu je poslal podžupan gosp. dr. K. Triller 500 cigaret.

— **Pregledovanje 43–50letnih črnovojnikov.** V onih krajih, kjer še ni bilo pregledovanja 43–50letnih črnovojnikov se vrši to v dneh od 29. julija do 30. septembra. Kdaj da bodo morali potrjeni pod orožje, se bo pozneje razglasilo.

— **S primorskega bojišča.** Iz Komne se nam piše dne 14. julija: Danes — 14. julija — ob 4. zjutraj je nas hudo grmenje topov od meje zbudilo iz spanja. Iz oken smo gledali proti zapadu, kjer so topovi peli svojo pesem. Kmalu smo zagledali italijanski aeroplan, ki je plul v veliki višini ob naši dobrdovski — komenski fronti v smeri proti Kostanjevici-Temnici. Baje je hotel poizvedovati, kje leže naše pozicije. Naši so začeli nanj streljati in videli smo, da je bil v »plafuto« zadet ter se blizal tlom. Ta menda ne bo več krožil nad nami, kakor drugi vsak dan. — Danes se je vršil hud boj ob naši meji. Doznajmo, da so bili Italijani hudo tepeni — izgubivši 6000 mrtvih. Nad 4000 jih je umoril električni tok ob bodečih žicah. — Kaj poreče k temu histerični »pesnik« Gabriele d'Annunzio, ta »cousin du Roy«? Menda mu bodo morali podaljšati — dopust. — V »Slovincu« od dne 12. julija t. l. čitamo, da so tukaj pokopali 20letnega Iv. Ščuka, ki je padel na italijanskem bojišču. Da ne bo nesporazumjenja, poročamo, da je bil to kmetijski sin iz Dutovega. K pogrebu so došli njegovi sorodniki, ki so od vojaške oblasti izprosili, da so fanta pokopali v rakvi (»trugi«) poleg drugih mrtvih. 24 vojakov je že pokopanih v najhujši ograji tik pokopališča za »prijom Matere božje«, a še toliko jih počiva poleg gozda »Draga« na »rovni« — »Lužnica« imenovani. — Vsi jo so umrli junaške smrti za domovino v tukajšnji bolnišnici »Rdečega križa«. Večen jim spomin! — Padel je v boju ob Soči (pri Kronbergu) učitelj volčjegrajski Valentin Terčon. Bil je iz Mavhine doma. Julija meseca 1914 se je udeležil vojaških vaj, a je medtem izbruhnila vojna, se

ni več vrnil domov, kajti vršila se je že mobilizacija. Poslan je bil nad Srbe in se je tam tako vrolo boril, da je bil odlikovan s srebrno svetinjo II. razreda. — Prišedši v boj ob Soči, je našel junaško smrt za cesarja in domovino. Težko ranjen je umrl v teku nekaj dni. Slava mu! Rajni je bil poročen s Franciko Žigonovo iz Volčjega grada, iz dobro znane narodne rodbine. Poročil se je še pred mobilizacijo. Med vojno mu je soproga podarila — po skoro enoletnem zakonu — hčerko, katere, žalibog, Terčon ni nikdar videl. Njegovi vrli soprogi in sorodnikom izražamo tem potom naše najgloblje sožalje! Vrli naš Terčon pa naj mirno počiva v hladni zemlji ob naši Soči! Lahka mu zemljica! Mladi njegovi vdovi pa kličemo: Ne plakaj, ne plakaj trpeče, — ne izsolži vse gorje srca, — naj sine spet ti solnce sreče — skoz megle bridkega gorja!

— **Italijanski pojmi o Istri, Dalmaciji in Trstu.** V »Edinosti« čitamo: Rimka »Gazzetta del Popolo« razpravlja o teh naših pokrajinah na svoj način in s posebnim apetitom. Članek je intoniran tako, da nepoučen človek mora dobiti vtisk, kakor da vse prebivalstvo nestrojno pričakuje »osvobojenja« in priklonjenja k »materi — zemlji«. — Med drugim piše: »Gorica je seveda vsa italijanska in sprejme italijanske čete z navdušenjem. V Trstu in v južni okolici so široki sloji prebivalstva slovenski, a na severu so hrvatsko — srbski. V mestu samem je italijanska večina. Toda manjšina, ki je ni smeti podcenjevati, kakih 10.000, voli socijaldemokratskega kandidata, a 8000 narodno — slovenskega kandidata. Prvo grupo izgrava italijanska vlada proti Italijanom. Veliki finančniki in industrialci opirajo svoj vpliv na nemški kapital in so v rokah Avstrijev. Intelektualni krogi so goreči Italijani. Siromašno prebivalstvo se sestavlja deloma iz podanikov Italije, pak je radi redarstvenih šikan protiaustrijsko. Proti njim so bile v zadnjih mesecih naperjene policijske odredbe. Istra je — razum nekoliko slovanskih enklav, vsa italijanska. Isto velja tudi za Pulj, izvršeni doselene Nemce. Temu nasproti pa prevladuje v Dalmaciji naklonjenost do Avstrije, ker je večina slovenska in se boji italijanske konkurence v trgovini z vinom. Na Reko se je v poslednji čas priselilo mnogo Hrvatov.« — To je pa res ignoranca.

— **Vojaška cenzura (pregledovanje pism).** Da se zamore vojaška cenzura točno izvrševati, pisma, dopisnice, razglednice itd. hitro odpisati in da se zaplenitve ne zgode, se opozarja občinstvo, naj se ravna po sledečih navodilih: 1. Čim več, tem bolj se je posluževati dopisnic in kratko, izrazito in stvarno pisati in zlasti vse opustiti, kar bi utegnilo monarhiji in z njo zvezani državi škodovati, n. pr. kraj, kjer vojaki stoje, število, gibanje in prestavljanje istih. 2. Posluževati se je znanege jezika in znane pisave, ker bi se sicer pisma, dopisnice in razglednice morale zapleniti. 3. Znamke (marke) je dobro prilepiti in samo eno, ne več, uporabiti. 4. Vloženi tanki papir je odstraniti, ker bi se isti tako moral izgrgati. 5. Pisma je odprta oddajati, ker se zaprta, kot nedopuščena, vrnejo, in je na hrbtni strani napisati ime oddajatelja. 6. Zalepk ni uporabiti, ker se iste težko odpirajo. 7. Razglednic, na katerih so za bojeva nje važni kraji, železnice in mostovi razvidni, ni uporabljati, ker bi iste zapadle zaplenitvi. — Od c. in kr. vojaške cenzurne komisije v Celju.

— **Ostre vladne naredbe proti draženju in oduševstvu z živili.** Včerajšnja »Zeit« poroča, da bo vlada v par dneh izdala nove ostre naredbe proti draženju in oduševstvu z živili. Ta vladna naredba bo najbrže še ta teden izdana.

— **Splošna draginja.** Piše se nam: V nekem listu smo čitali te dni, da stane na trgu limona 1 K, kar je res neznosno. Toda vpoštevati se mora, da limone niso domače pridelke, temuč se jih mora uvažati, kar je pa sedaj nemogoče in še čudo je, da se sploh še katera dobó. Občinstvo naj jih nadomesti s citronovo kislino, katera se lahko dobi za 10 vin. Toda še bolj neznosno je to, ako se odira ljudstvo s prodajo poljskih pridelkov, katerih je letos obilo! Te dni je bila neka oseba iz Ljubljane na Blatni Brezovici in tam vprašala neko kmetico, ako ima kaj ješprenja na prodaj, nakar ji kmetica pritrudi. Kaj mislite, ljudje božji, koliko je zahtevala ta ženska za en liter ješprenja? Nič več in nič manj — kakor 1 krono 20 vinarjev! Kako naj revež potom živi, ko se ga na ta način odira, ako se zahteva za tako, v stopah narejeno blago, trikrat toliko, kakor je v resnici vredno! (V vojni prodajalni se dobi boljše kvaliteta kilogram po 60 vinarjev.) Občinstvo naj v takih slučajih na deželi takoj ovadi take oderuhe orožništvu, da pridejo v roke pravice.

— **To se imenuje kruh ...** Piše se nam: »Kdor si v teh časih kupi košček koruznega kruha, ga mora drago plačati. V prejšnjih časih se je reklo: Če je blago drago, je pa tudi — dobro. Pri kruhu pa ta pregovor ni resničen, vsaj ne povsod. Neka gospa je v prodajalni peciva kupila kruh in dobila v njem — črva; drugi se je ravno tako pripetilo. — Onomba uredništva: Take slučaje je treba naznaniti.

— **Drva.** K obema noticama v »Slov. Narodu« glede drv bilo bi pomniti še to le: Dasi je metriski sistem v Avstriji vpeljan že od l. 1873., se vendar še vedno prodajajo drva na stare sežnje, ki jih mlajša generacija prav malo ali nič ne pozna. To nepoznanje stare mere pa izkoriščajo dvorjari prav s pridom. Konsument je ogoljufan vedno na dvoji način in sicer glede dolžine polen po eni in glede slabe mere po drugi strani. Poprej so rezali drva navadno po 32, 24 se te zadnji dve dimenziji skrčili kar na 20 palcev, dočim je cena še pri normalnih razmerah ostala ista, danes pa je seveda naraščala od dne do dne, dokler niso slavne oblasti poslele vmes. S tako skrajšanimi poleni je kupec občutno prizadet. Zelo oškodovan pa je tudi s slabšo mero. Če kupec ni povse energičen, če ne pozna dobro starega sežnja in če ne zna dobro skladati, je ogoljufan pri vsakem sežnju za en ali še več čevljev. Znano je, da kupi prekupec drva od kmeta 10 sežnje, prodaja jih pa od teh po 11 ali še več, ker prodaja z drvmi vred tudi »luknje«. Vlada naj zaukaže, da se morajo novo napravljena drva prodajati le na kubične metre, polena morajo imeti dolžino 1 metra, in zložena morajo biti tako, da dobi kupec v resnici poln kubičen meter. Vsak pregrešek glede pravilne mere pa naj se strogo kaznuje. Le par slučajev kazni, pa bo tudi pri drveh vse v redu. Da bi se pa drva prodajala po teži, pa ni misliti, ker se jim teža izpreminja od dne do dne in ker so prekupec namazani z vsemi »žavbami«, namočili bi celo suha drva le, da dovrže večjo težo. Stroga oblastvena kontrola bo edina rešitev perečega vprašanja.

— **Preskrba tekočega kuriva za poljedelske motorje.** Poljedelsko ministristvo se je resno trudilo, da bi zagotovilo zadostno število tekočega kuriva za obrat poljedelskih motorjev. Žal, da se mu ni posrečila ta naloga, kajti ravno najboljšega kuriva, bencina in bencola ne bo zadostovalo, ker ju vojaška uprava v veliki množini nujno potrebuje. Da pa se vendar omogoči poljedelcem obrat z motorji, je poljedelsko ministristvo kot nadomestilo za bencin in bencol preskrbelo dovolj denaturiranega špirta in sicer izborne kakovosti in po primereni ceni. Kdor ni torej zadovoljno preskrbljen za obrat svojih poljedelskih motorjev z bencinom in bencolom, naj seže po špirtu. Pri vsem tem pa se bo od merodajne strani poskrbelo za to, da se bo čimprej dobavila potrebna množina bencola in to ne samo za pogon motorjev, temveč tudi za to, da se stroški motornih obratov znižajo. Prehod od bencina, oziroma bencola na špirt zahteva vsekakor rekonstrukcijo motorja, pa preureditev naj se odloži, če le mogoče, tisti tvrdki, ki je motor dobavila, in če pa kakemu veččaku-strokovnjaku. Vse podrobnosti o cenah, dobavnih pogojih itd. je mogoče izvedeti pri c. kr. okrajnih glavarstvih ter na mestnem magistratu v Ljubljani v gospodarskem uradu.

— **Zaradi draženja mleka obsojen.** Danes je bil obsojen Franc Decman, posestnik v Novem Vodmatu, na tri dni zapore in 10 K denarne globe, ker je prodajal mleko po 28 in 29 vinarjem.

— **Prepoved porabe nekaterih snovi zdravila.** »Wiener Zeitung« priobčuje z dne 17. t. m. neko odredbo notranjega ministristva v sporazumu s trgovskim ministristvom z dne 15. t. m. glede prepovedi porabe nekaterih snovi, ki se rabijo za zdravila.

— **Iz davčne službe.** Premeščen je davčni asistent gospod Anton Prudič iz Črnomlja k davčnemu uradu v Litijo.

— **Za čas počitnic.** Naučno ministristvo je poslalo deželni školskim svetom ukaz, ki obsega nekaj splošnih določb, kako naj šolske oblasti in njih organi vobče, zlasti pa v času počitnic posvečajo šolski mladini kar mogoče pazljivosti, da ne bo sama sebi prepuščena in se zanemarila.

— **Nevarnost požarov.** Skoro vsako leto nastanejo ob času žetve požari, katere povzročijo otroci, ki ostanejo medtem, ko so starši na polju, sami doma. V sedanjih razmerah se lahko vsak ogenj usodepolno razširi, ker so skoro vsi močni in porabni možje in mladenci v vojaški službi, vse druge osebe, razven starčkov in malih otrok, so pa zapo-

slene pri delu na polju in torej povsod manjka moči, da bi se nastali ogenj takoj zadušil. Poleg tega manjka mnogokrat tudi konj, s katerimi bi bilo mogoče od drugod pripeljati ognjegaške brizge. Da se prepreči velika nesreča, je torej treba: 1. Vžigalice pred otroci skrbno shranjevati; 2. v vsakem kraju skrbeti za primeren nadzorstvo nad otroci med odsotnostjo staršev na polju; 3. v vsakem kraju imeti po možnosti pripravljeno vodo in gasilno orodje; 4. skrbeti za potrebne straže proti požarom tudi podnevi med odsotnostjo prebivalstva. Občine in vse prebivalstvo se pozivlja, v tem smislu nemudoma urediti v svojo lastno korist imenovane varnostne odredbe.

— **Nov odvjetnik.** V Ljubljani je otvoril odvjetniško pisarno g. dr. Adrijan Zupančič.

— **Plemenit čin.** Gospod duhovni svetnik in župnik na Ježici pri Ljubljani, Šimen Zupan, je podaril deželnemu muzeju Rudolfinum 4 slike in sicer: 1. Langus Matej. Portret stolnega prošta Jos. Zupana. (Oljna slika na platnu). 2. Langus Matej. Sprejetje sirote. (Oljna slika na lepenki). 3. Langus Matej. Pokrajina: Bled. (Oljna slika na platnu). 4. Langus Henrieta. Genre: Jokajoči deček. (Oljna slika na lepenki). Razen tega je podaril še 18 fotografij uglednejših duhovnikov ljubljanske škofije iz preteklega veka. Slike so umetniško važne, ker deželni muzej nima od Langusa nobene druge vrste slik, nego le portrete.

— **Kranjska kmetijska družba** oddaja s pomočjo državne in deželne podpore zlahkne plemenske prasiče. Pogoji so objavljeni v »Kmetovalcu«.

— **Umrli je v Ljubljani** g. Tomo Korbar, posestnik, gostilničar in najemnik kopališča v Kozelji. P. v m.!

— **Učitelstvo goriškega šolskega okraja,** ki dosedaj svojega bivališča še ni naznanilo, se vabi, da svoj natančen naslov sporoči c. kr. okrajnemu šolskemu svetu v Gorici.

— **Slovenska umetnost.** V izložbi »Narodne knjigarne« je akademični slikar g. Ivan Vavpotič razstavil oljnatu sliko, ki vzbuja občno zanimanje. Slika predstavlja damo, ki sloni na oknu in zre po cvetočih poljanah. Drugo podobo je razstavil akademični slikar Maksim Gaspari. Ta predstavlja dve kmečki dekleti in fanta, ko gredo seno spravljati.

— **I. kranjska tovarna mineralnih voda in brezaikoholnih pijač v Ljubljani,** registrirana zadruga z omejenim poročtvom, opozarja sodovičarje, da bodo sodnijsko postopalo proti onim, ki bi polnil steklenice podpisane zadruge.

— **Utesnitve prometa na Hrvaškem.** Ker spada tudi Hrvaška v vojni okoliš so izšle pred nekaj dnevi odredbe glede utesnitve prometa. Potovanje je dovoljeno le s posebnimi legitimacijami, za prekočenje deželne meje je treba vojaškega dovoljenja, pisma se smejo oddajati le odprto in privatni brzojavni promet je ustavljen.

— **Kdo kaj ve o družini Ivan Podbršček - Kraševac,** po domače Krpelj, iz Gorenje vasi, (Kanal, Goriško) naj bi blagovolilo to sporočiti na naslov Anton Podbršček, Trst, ulica Carintia 39/1. ali pa na naslov Ivan Podbršček k. u. k. Reserve-spital Krems, II. Krankenabteilung a/D Zimmer 18.

— **Umrli je v Podbrdu ob Bači** ondotni gostilničar gospod Josip Munih, po daljšem bolehanju, v starosti 65 let. Naše sožalje!

— **Občni zbor društva za otroško varstvo** in mladinsko skrb v šmarnskem sodnem okraju se vrši dne 22. julija 1915 popoldne ob pol 3. uri v sobi štev. 16 c. kr. okrajne sodnije v Šmarji pri Jelšah. Če bi le-ta zbor bil po § 12. društvenih pravil ne sklepčen, vrši se občni zbor pol ure pozneje, to je ob 3. uri popoldne. Le-ta je sklepčen pri vsakem številu udeležencev. Dnevni red: Poročilo društvenega odbora o gospodarstvu z društvenim imetjem v letu 1914. Volitev odbora. Volitev pregledovalcev računov. Slučajnosti. — Odbor.

— **Jesenice.** V nedeljo dne 11. t. m. smo spremili k večnemu počitku gospoda Antona Trevnarja, posestnika in trgovca na Jesenicah. Da je bil mož znan kot izbozen trgovec daleč naokrog, ni treba posebej poudarjati. Njegov pogreb, ki je pokazal vzlic izjemnim razmeram, veličastno sliko, je pričal dosti jasno, da smo izgubili moža, ki je v naši javnosti pomenil mnogo. V najvišarnejši dobi je vodil občinske posle in bil tudi že prej župan jeseniški. Dolgo let je bil podžupan in malo manj kot do zadnjega predsednik krajnjega šolskega sveta, ki mu je poklonil lep venec. Koliko je blagi mož storil v dobrodelne in narodne namene, vidimo iz tega, da je bil ustanovnik Ciril-Metodove druž-

be in zaslužni častni član požarnih bramb na Jesenicah in Hrušici ter ustanovnik in častni član jeseniškega Sokola. Kadar je bilo treba poseči v žep v kak koristen javen namen, je bil gotovo pokojnik prvi, ki je z dobrim vzgledom prispeval z znatno vsoto. Bil pa je vse svoje življenje veseloga duha; ljubil zabavo in veselo družbo, zato smo ga videli včasih, ko je še lahko hodil, na vsaki naši veselici in prireditvi. Pred pol drugim letom pa je nenadoma opešal, tako, da so mu noge popolnoma odpovedale — moral je ostati v sobi. A vzlic temu je bil dobre volje in se živo zanimal za vse, kar se godi zunaj v hrupnem življenju. Da je bil mož naše gore list in trden, značajan naprednjak, sta oznanjevala na čel pogrebne spreveda dva venca: trobojnicama. Naj mirno počiva v zemlji gorenjski, ki jo je iskreno ljubil in mnogo žrtvoval njenemu procvitu.

— **Iz Celja** poročajo, da so tamkaj slišali pri južnozpadnem vetru volobobnenje težkih topov s primorske fronte.

— **Tuici se bodo morali iz Maribora izseliti.** »Marb. Ztg.« poroča, da se bo prihodnje dni izdal na vse tuje v Mariboru, posebno na one, ki so došli z južnih krajev, uradni poziv da zapustijo mesto Maribor in njegovo bližnjo okolico ter morajo svoje prebivališče premestiti izven okraja in dalje proti severu. Za osebe, ki bodo po tej odredbi prizadete, je dobro da se že pravočasno pripravijo na odhod.

— **Zopet eden.** Iz Maribora poročajo: Okrožno sodišče je obsodilo pekovskega mojstra Franca Schoberja v Mariboru na šest tednov strogega zapore in na 1000 K denarne globe, ker je moko, ki je ležala raztrošena na tleh in bila torej pomešana s prahom, enostavno pometal skupaj in pkel iz nje kruh.

— **V Ptuj** se je poročil c. in kr. rez. poročnik 17. pešpolka in uradnik pošne hranilnice na Dunaju gosp. Jože Potokar z gospico Albino Archovo, učiteljico na trgovski šoli na Dunaju.

— **Ženski vjetnik.** »Fremdenblatt« poroča: V vjetniško taborišče v Feldbachu je prišel pred časom z drugimi vjetniki tudi zelo mlad Rus z dekliško zunanostjo, ki se je na vso moč branil iti z ostalimi tovariši v skupno kopel. Poleg njega je stal drug Rus, ki je izjavil, da je ta vjetnik njegova — žena, ki se je v ruski vojaški uniformi bojevala na njegovi strani. Bila je celo ranjena in zvesto vstrajala v celi vojni na njegovi strani. Preoblečena Rusinja deluje zdaj v ženski obleki kot strežnica Rdečega križa v feldbachškem taborišču.

— **Iz Solkana.** V 158. številki »Slovenskega Naroda« sem čital, da me išče moj brat Mihael Boltar, 97. pešpolk 5/12 marškompanija, 614. vojna pošta, enako tudi, da iščejo Ivana Bitežnika in Ivana Komela iz Solkana. Naznanjam, da se nahajamo še v s i d o m a v Solkanu, in da smo do sedaj izven vsake nevarnosti. Pozdrav! Anton Boltar, pismonoša, Solkan.

— **Zapuščeni istrski Kras ...** V »Hrv. Listu« čitamo: »A što da kažemo o našem istarskom seljaku? Njegovi vinogradi, koje je on godine i godine gojio, njegova uzana polja, što ih je sto puta već prekopao, njegova stada, što ih je po tim pustim našim vrhuncima hranio, njegove šumice, što ih je još njegov djed obsejkavao, pa njegov dom — sve je morao ostaviti! Tek što se je nadao ubrati plod, da prehrani sebe i ono žene i djece, koji su još ostali pošteđeni, jer sinovi i muževi odoše i onako svi na bojna polja, morao je ostaviti polja, ostaviti šumice, vinograde, stada i blago i ono što mu je najmileje — dom svoj! Starci, žene i djece, svi su morali u — tudje kraje. Teško je čovjeku kad napušta svoje, kad napušta krov djedova, kad se dijeli od ovog, sto mu omiljelo. Krš je pust, ali naš ga seljak ljubi svim žarom! Rumeni se krvlju mirna voda Soča, zelene se humci palih junaka na obradjenim livadama ove ubave doline, a divni kraj Gorice, Plav i onih kraških vrletu na Krnu, Kuku, Podgori, Mrzloru Vrhu i Kolovratu, svi se ovi opiru paklenskoj paljbi topova i šrapnelskoj vatri. Ti krajevi, ti vrhunci, ti potoci i riječiće orumenjele i izlivenne krvlju tog našeg patnika — moraju ostati naši!«

— **Občinske volitve na Reki** se vršijo 25. t. m. Med italijansko stranako in Madžari je prišlo do sporazuma. Madžari dobe mesto dosedanjih 2 zastopnikov 10 do 12 mandatov.

— **Z zagrebske univerze.** Za leto 1915/16 so izbrani: za rektorja profesor dr. Barac, za dekana pravne fakultete prof. dr. Stražnički, za dekana filozofične fakultete prof. dr. Albert Bazala in za dekana teol. fakultete prof. dr. Pazman.

V Osijeku so se pojavile črne koze. Obol el je neki dijak tamkajšnje učiteljske šole. Šolo so zaprli, dijak pa morajo ostati še v Osijeku, da se bolezen ne razširi.

Kino - Ideal. Samo še danes se bo predvajala velikanska džungelska drama v 2. delih »V varstvu opice« ali »Otrok divjine«; in učinkovita veseloigra »Podčastnik in dva moža«. — Jutri v torek 20. julija: »Sestra od Rdečega križa«. Vojna drama v 3. delih, v glavni vlogi Thea Sandten. — Predstava ob pol 9. uri ob ugodnem vremenu na vrtnu.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega izjemnega sodišča.

Nečloveška mati. Zaradi umora svojega lastnega otroka se je morala pred tukajšnjim izjemnim sodiščem zagovarjati Elizabeta Mlinarič, 27 let stara tovarniška delavka v Gradcu pri Litiji. Mlinarič je dne 29. marca 1913 porodila nezakonskega otroka, še živečo Frančiško, minulo leto dne 10. septembra pa je zopet izven zakona porodila otroka, krščeneza za Franceta. Deklico je imela pri neki posestnici na Libergu v reji, fantička pa pri gostji Mariji Bokal v Gradcu. Dne 5. junija t. l. je obdolženka odnesla fantička, češ, da ga bo dala v Libergo v rejo, kar je povedala tudi drugim ženskam, in res, še istega dne je odšla z otrokom iz Litije in se šele drugi dan vrnila brez otroka domov. Čez par dni potem se je slučajno našlo v vodi Bave blizu Litije truplo mrtvega otroka, glede katerega so poizvedbe dognale, da je nezakonski in Elizabete Mlinarič. Obdolženka je takoj priznala, da je dne 5. junija t. l. zvečer na živinskem sejmišču pri Litiji vrgla spečega otroka v Savo, ki se je bil kmalu vtopil. Nečloveška mati se je zagovarjala s tem, da sta jo beda in obup privedla do tega koraka, ker ni mogla s svojim prislužkom skrbeti za dva nezakonska otroka, katerih očeta služita sedaj pri vojakih. Pravila je, da je pri raznih ljudeh povpraševala, če bi hotel kdo vzeti otroka v rejo, česar pa ti pod raznimi pretevezami niso hoteli storiti. Ko se je vračala ponoči zopet v Litijo, je obupana šla k Savi ter vrgla otroka v vodo. — Poizvedbe so pa dognale, da je ta zagovor obdolženke ničev, kajti za prvega otroka je plačevala država po 35 vin. na dan, odkar je moral prvi nezakonski oče oditi k vojakom; kar se tiče drugega otroka, kojega je usmrtila, bi bila istotako dobila enako podporo, če bi se bila hotela za to brigati, česar pa vsled svoje velike lahkomiselnosti ni storila. Ne glede na to, da je njen dnevni zaslužek znašal 1 K 98 vin., ji je pisala sestra, da naj pride z otrokom domov, kjer bo dobila dosti hrane zase in za oba otroka. Obdolženka pa tega ni marala storiti. Očividno je, da je zatajila vsak čut matrne ljubezni in žrtvovala življenje svojega otroka le zato, da bi mogla neovirano nadaljevati svoje lahkomiselnosti. — Izjemno sodišče jo je spoznalo krivim hudodelstva umora in jo obsodilo na smrt. — Elizabeta Mlinarič izjavi, da sprejme obsodbo brez pritožbe in da prosi milosti.

Svojo ženo do smrti pretepal. Jakob Kotar, 57 let star, posestnik v Čatežu, je na glasu zelo surovega človeka, ki je celo s svojo ženo nečloveško postopal. Dostikrat jo je tako hudo pretepal, da je morala po več dni ležati. Odkar je pa privedel svojo ljubinko Marijo Cvetežar za dekle v hišo, ni bilo ubogi ženi več obstanke. Letos sv. Rešnjega telesa dan je Kotar z dekle popival po raznih krčmah in se nekoliko opil. Proti večeru se je vrnil domov. Žena mu prinese na mizo ješprenj, ki je bil po njegovem mnenju premalo zabeljen. To je dalo povod, da je začel ženo prav bestijalno pretepati. Davil jo je v kuhinji za vrat, potem jo udaril s sekiro dvakrat po hrbtu ter jo pobil s pestjo na tla, nato pa jo vlekel iz sobe. Žena ga je kleče prosila: »Odpusti mi, Jaka, saj ne bom več tako naredila!« Odgovor krutega moža je bil ta, da jo je s koso dvakrat čez pleča udaril. Reva, od tepeža omamljena, se je zgrudila na tla, a obdolženec jo je začel teptati z nogami in pretepati s palico. Ko jo je dekla spravila za peč, jo je Kotar iz vlekel na posteljo ter jo z ušesom sekiro dvakrat udaril zadaj po spodnjem delu života. Vlačil jo je še sem in tja po sobi in veži in ko so jo spravili v posteljo, jo je še dvakrat udaril s sekiro po hrbtu, nakar je odnehal. Žena je postala nezavestna, govoriti ni mogla več, ne uživati hrane, časih so ji prišle rjave pene iz ust ter je ležala kot mrtva, čez dva dni potem je umrla. Sodno raztelesenje trupla je dognalo, da je dobila smrtonosni udarec s tako silo na glavo, da so žile popokale, kar je povzročilo njeno smrt. — Obdolženec je početkom tajil svoje dejanje, češ, da se je sama poškodovala, ko

je padla čez stopnice; ko so pa poizvedbe dognale neresničnost te trditve, je priznal krivdo, s pripombo, da jo je radi slabega kosila pretepel. — Izjemno sodišče ga je spoznalo krivim hudodelstva uboja, ter ga obsodilo na 11 let težke ječe.

Razne stvari.

*** Eksplozija v kemični tovarni.** Iz Bazla poročajo z dne 16. julija: V kemični tovarni Geigyja je nastala danes strašna eksplozija, ki je porušila dve steni in streho tvornice. Kotel je bil vržen kakih 20 m daleč. 3 delavci so bili usmrčeni, 2 lahko ranjena.

*** Eksplozija na kolodvoru v Havru.** »Petit Journal« poroča iz Havra: Na tukajšnjem kolodvoru je eksplodiral neki zaboj z eksplozivnimi snovi med transportom. Ena oseba je bila mrtva, več jih je bilo ranjenih. Materijalna škoda je jako velika.

*** Atentat na vlak v Združenih državah.** Iz Washingtona poroča »Agence Havas« z dne 16. julija: Vlada je prejela poročilo, da je neka bomba, ki je bila vržena na neki vlak v bližini Apricoze, ko je ta vozil v smeri proti Veracruzu v Mehiki, porušila vlak, pri čemur je bilo mnogo oseb, zlasti inozemcev, ubitih.

*** 3500 viteзов železnega križa prvega razreda.** »Vossische Zeitung« poroča: Število z železnim križem drugega razreda odlikovanih vojakov je silno veliko. Število z železnim križom prvega razreda odlikovanih oseb v nemški, avstro - ogrski in turški armadi znaša več kakor 3500.

*** Oklopni aeroplani?** Francosko časopisje objavlja vest »Daily Mail«, da grade v Nemčiji izvanredno velike aeroplane. Tak zrakoplov ima prostora za 12 do 20 pasažirjev in bo popolnoma obdan z oklopi. Na strehi podobnem zgornjem delu bo prostor za topove in strojne puške. Do konca avgusta bo baje 20 takih zrakoplovov že gotovih.

*** Pegasti legar.** V času od 4. do 10. julija je bilo iz Galicije in Bukovine naznanjenih 189 slučajev pegastega legarja v 17. okrajih. V ostalih kronovinah je bil naznanjen 101 slučaj pegastega legarja v raznih bolnišnicah, koncentracijskih taboriščih in vjetniških taborih. Razun tega se je naknadno naznanilo 3 slučaje pegastega legarja v Dalmaciji.

*** Atentat na Caillauxa in njegovo soprogo.** »Indépendance Belge« poroča iz Pariza z dne 13. julija: Francoska cenzura zakriva poročila o atentatu na Caillauxa in njegovo soprogo Ko sta se peljala oba v ponedeljek v Passy na izprehod, je ustavil neki avtomobil voz, v katerem sta se peljala. Več oseb se je vrglo na oba ter jih tolklo z raznimi predmeti, tako da sta se oba zgrudila. Ko je prišla policija, so se napadalc razpršili. Oba so prepeljali v bližnjo kliniko. List pravi, da se je več pariškim politikom zagrozilo v pismih, da se jih bo linčalo, če ne opuste svojo mirovno politiko.

*** Zaslužena kazen.** Na Dunaju je policija dognala, da je kupil stavbni podjetnik Sulem Lamm iz Nadworne v Galiciji 8000 kilogramov bosanskih sliv, 50 zabojev čokolade in 10 zabojev čaja ter jih dal v skladišče. Ker tega blaga ni niti potreboval, niti ni imel zanj odjemalcev, je bilo jasno, da je blago kupil le v to svrhu, da ga pozneje proda z oduškim dobičkom. Državni pravdnik je pri razpravi, ki se je predvčerajšnjim vršila na Dunaju, konstatiral, da je obtoženec to blago nameraval prodati v Galiciji, torej v deželi, ki jo je sovražnik opustošil. Sulem Lamm je bil obsojen na en mesec ostrega zapor in tisoč kron denarne globe.

*** Tovarna Škode v Plznu,** kjer se izdeljuje vojni material, ima sedaj zaposlenih 15.000 ljudi, ki delajo tudi ob nedeljah in praznikih. Tovarna je bila povodom vojne znatno razširjena, na starih poslopih pa so zgradili nova nadstropja. Delavcev prejema tovarna čedalje več. V tovarni delajo Čehi, Nemci, Hrvatje, Poljaki, Slovani, pa tudi Nemci iz Nemčije. Sedanje poskuševališče za topove ne zadostuje več in pripravljajo se novo veliko večje strelišče. V Plznu se sliši dan na dan grmenje topov in možnarjev in prasketanje strojnih pušk, ki se preskušajo. Dan na dan odvažajo iz tovarne nove topove, tudi poškodovani topovi se popravljajo s čudovito naglico.

*** Arhangelsk.** Na gornjem delu našega kontinenta, na spodnjem kraju Belega morja, leži mesto, do katerega je bil mnogo mesecev pristop od morske strani zaprt, ki pa je ob začetku spomladar kar nagloma, takorekoč čez noč vzcvetelo tako, kakor so časih nastala in vzcvetela mesta v severni Ameriki. Arhangelsk, ki mu pravijo Nemci »Hamburg Belega morja«, je to mesto, ki je v krat-

kem času postalo velikansko središče trgovine, uvoza in izvoza. Šele dober mesec je tega, kar morejo ladje spet v Arhangelsk, a že je tam na stotine angleških, ameriških, švedskih in norveških ladij, ki oddajajo pripeljano blago v velikanska skladišča, ki so jih dali Amerikanci čez zimo graditi. V vsakem teh skladišč je shranjeno po 1000 ton žita, ki je omenjene ladje odpeljejo. Petrograjske, moskovske in londonske firme imajo zdaj tu posebna zastopstva, vse velike svetovne spedijske firme so tu napravile ekspoziture, sploh, Arhangelsk je zdaj središče vsega importa in eksporta Rusije, ker je edini pristan, ki je odprt. Seveda se je prebivalstvo mesta čez zimo več kakor potrojilo, kajti naselilo se je tod ogromno mnogo trgovcev in agentov, uslužbencev in delavcev. Kakor poroča »Pest. Lloyd«, je Arhangelsk mesto velike bodočnosti. Ruska vlada hoče, da naj bo to mesto v prihodnje sploh središče vsega prekmorskega eksporta in importa za Rusijo. V ta namen hoče ruska vlada zgraditi celo vrsto velikih kanalov in novih železnic, okrog mesta pa se delajo priprave za ustanovitev velikih industrijskih podjetij, kar se toliko laglje zgodi, ker so v bližini veliki vrelci nafte in znameniti rudniki, v katerih se koplje najboljši svinec.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. julija: Marija Povšič, žena pismonoše, 41 let, Cerkvena ulica 21.

Dne 14. julija: Alajos Sugar, pešec 38. pešpolka, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 15. julija: Gjorgje Karabas, pešec 61. pešpolka, v garnizijski bolnišnici.

Dne 16. julija: Mato Vučič, vodnik vojaških mul, v rezervni vojaški bolnišnici na obrtni šoli. — Marjan Blaž, trenski vojak, v garnizijski bolnišnici. — Ivan Kristić, črnovojnik 2. bos. - herceg. pešpolka, v rezervni vojaški bolnišnici.

Dne 17. julija: Avgust Pichler, zasebni uradnik, 70 let, Ulica na grad 2. — Josip Fekete, pešec 4. pešpolka, v garnizijski bolnišnici.

Dne 18. julija: Imre Banyai, pešec honvedskega pošpolka št. 17, v garnizijski bolnišnici. — Jožefa Lavrič, bolniška sestra, 54 let, Radeckege cesta 9.

Dne 19. julija: Tomo Korbar, namernik mestnega kopališča v Kolesiji, gostilničar in hišni posestnik, 50 let, Kopališka ulica 9.

V deželni bolnici: Dne 13. julija: Marija Koderman, kočarjeva žena, 40 let. — Rozalija Vrhovnik, užitkarica, 70 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Najboljše

3a
negovanje zob.

Litijskomlečno mlo s konjičkom

Bergmanna & Co., Dečin na Labi

je vedno bolj priljubljeno in razširjeno sprico svojega priznanega učinka proti pegam in njega dokazane neprekosljivosti za racionalno gojenje polti in lepote. Na tisoče priznanih pisem. Mnogo odlikovanj. Pozor pri nakupu. Pazite **izrecno** na označilo »s konjičkom« in na polno firmo! Po 1 K v lekarnah, drogerijah in parfumerijah itd. Istotako je Bergmannova litijska krema »Manera« (80 h lonček) čudovita za ohranitev nežnih damskih rok. 954

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 Srednja letna količina padavin 736 mm

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	2. pop. 9. zv.	733-1 731-9	27-2 21-0	sl. zah. brezvetr.	del. oblač. jasno
18.	7. zj.	731-2	16-0	sr. svzh.	dež
19.	2. pop. 9. zv. 7. zj.	733-2 735-7 737-7	19-3 15-7 14-6	p. m. jvzh. sl. sever. sl. jvzh.	del. oblač. jasno dež megleno

Srednja temperatura sobote 21-2°, norm. 19-8, nedelje 17-0°, norm. 19-8°. Padavina v 24 urah 4-4 mm in 13-4 mm.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš predobri oče oziroma soprog, gospod

Josip Munih

posestnik, trgovec in gostilničar v Podbrdu št. 13.

danes po dolgi, z največjo potrpežljivostjo prestani bolezni, v 65. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti za umirajočega, končal življenja pot.

Telo dragega nepozabnega se bo izročilo v nedeljo, dne 18. t. m. ob 6. uri popoldne na podbrdskem pokopališču, materi zemlji.

Podbrdo, dne 16. julija 1915.

Josipina Munih roj. Košček, soproga. — Andrej Munih, Marija Štraus roj. Munih, Frančiška Kovač roj. Munih, Katica Munih, Justina Munih, otroci.

Potrži žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naš iskrenoljubljeni sin oziroma brat, gospod

Ljudevit Strempfel

c. in kr. praporščak v rez. 97. pešpolka,

na severnem bojišču, zadet od strojne puške, dne 21. junija 1915 izdihnil svojo nadebudo življenje, v 24. letu svoje starosti za čast domovine. Pokojnik je pokopan v vasi Okna ob reki Dnjester v severni Bukovini. Naj mu bo lahka tuja zemlja.

IDRIJA, dne 16. julija 1915.

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Za dokaze iskrenega sočutja povodom težke izgube našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, gospoda

Avguština Pichler

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Posebna zahvala prečasti gospodu župniku Barletu za zadnje tolažilne obiske in vsem, ki so spemili pokojnika k zadnjemu počitku.

Žalujoči ostali.

1726

Amalija Korbar roj. Božič naznanja v svojem in v imenu ostalih sorodnikov vsem prijateljem in znancem pretresujočo vest, je njen iskrenoljubljeni soprog, oziroma brat, svak in stric, gospod

TOMO KORBAR

posestnik, gostilničar in najemnik kopališča Kolesije

danes nenadoma za vedno zatisnil svoje oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 20. t. m. ob 4. uri pop. iz hiše žalosti Kopališka ulica št. 9 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Janeza Krstnika v Ljubljani.

Bodi mu ohranjen blag spomin.

V Ljubljani, dne 19. julija 1915.

1729

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Koncipijent

s substitucijsko pravico in vaje vseh
solicitorskih del **išče mesta.**
Nastop takoj. Cenjene ponudbe na upr.
»Slov. Naroda« pod „43/1722“.

Službo išče

uradovanja, tajništva, knjigovodstva in
oskrbovanja zmožen **uradnik** v
dobrih razmerah. Naslov: „**Uradnik**
v Prvačini 116.

Sprejme se spreten 1726

trgovski sotrudnik

„**manufakturst**“
vojašine prost. Ponudbe pod „poštni
predal št. 100. Ljubljana“.

Zidarji, težaki, tesarji

se ob dobri plači
sprejmejo pri stavbnem podjetju
Hintz & Ulrich,
Bruck an der Mur, Stajersko.

Preselitev krojaštva.

Naznanjam svojim cenj. gg. naročnikom in drugemu občinstvu, da sem se
preselil na Sv. Petra cesto št. 11, I. nadstr.
(poleg hotela Lloyd).

Prosim vse cenj. gg. naročnike in drugo občinstvo, da mi tudi znanprej
kakor dosedaj ohranijo zaupanje. Potrudil se bodem kakor doslej vsakemu po-
streči z najb. ljim blagom, najokusnejšim delom in najnižjimi cenami. — Izde-
lujem tudi vse vrste **vojaških oblik**. Sprejem tudi v to stroko spadajoča
dela kakor popravila, čiščenje, likanje itd.

Za obilen obisk se priporoča

JOSIP AHČIN, kraj. mojster, Sv. Petra cesta 11.

Ravnokar došla

velika izbora

umetniških in drugih vsakovrstnih

razglednic.

NARODNA KNJIGARNA
Prešernova ulica.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja št. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127

cvetlični salon

samo pod Trnčo št. 2.

poleg Cevljarskega mostu.

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje šopkov, vencev, frakov itd

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

stiskalnico za seno

kupi

Domicel & Belle, Rabek

Trgovski pomočnik

26 let star, vojašine prost, izučen špe-
cierijske in železninske trgovine, želi
svoje dosedanje mesto premeniti in sicer
z 1. ali 15. septembrom. Cenj. ponudbe
prosim pod „priden/1690“ na upr. „Sl. Nar“

Vila

obstoječa iz 4 sob, 3 posel. nih sob,
kuhinje in pripadki, v bližini Ljubljane,
meblavana, se ceno da v najem.
Več se izve v Trnovski ulici št. 6,
Ljubljana. 1697

Modistinja

popolnoma izveščana v tej stroki
se sprejme takoj v stalno mesto.
Ponudbe pod „modistinja/1712“ na
upravnštvo »Slov. Naroda«. 1712

stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo za avgust v
Sodni ulici št. 3, vrata 5.
1727

Trgovskega pomočnika
ali izurjeno prodajalko
sprejme takoj manufakt. trgovina
J. Ogorentz, Novo mesto.
1725

1 steklenica 2 kroni.

LJUBLJANSKI ZVON

Mesečnik za književnost in prosveto.

Letnik XXXV. (1915).

LJUBLJANSKI ZVON izhaja v svetlobi po enkrat na
mesec ter stane na leto 8 K 20 h, pol leta 4 K 80 h
četrt leta 2 K 30 h, za vse nezavrtne deleže po
11 K 20 h na leto.

Poznamost zvonki se dobivajo po 80 h.

„Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

Ivan Magdič
krojač prve vrste
Ljubljana, 282
v hotela „pri Maliču“
(I. nadstropje)
(nasproti glavne pošte)
:: se priporoča. ::
Zaloga angleškega blaga.

Adrija
drogerija in fotomanufaktura
Ljubljana, Selenburgova ul. 5
priporoča velike zaloge
desinfekcijskih preparatov kakor:
Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin,
Formalinove pastilje, karbolova kis-
lina, karbolovo apno.
Potrebščine za postrežbo
bolnikov in ranjencev,
obvez la gumastega blaga,
konjaka, ruma in čaja.
Lysoform. Fichtinin. Perolin.

10.000 hektolitrov

graščinskega odbranega vina v poljubnih kakovostih prodaja
Albert Zerkowitz, Nagykanizsa, Ogrsko.

Uradniško hranilno društvo v Gradcu sprejema hranilne vloge

od vsakogar z dnevnim obrestovanjem brez rentnega davka po

50 za vsak čas po **51** 0 pa za zneske nad K 2000 ob
0 dvigljive zneske, **52** 0 90dnevnom odpovednem roku

Vloge: 6.500.000 K. Jamstvo v deležih: 7.800.000 K. Stevilo članov 5900. Več v raz-
vidih! Tiskovine in poštne položnice zastoj.

Pojasnila daje brezplačno vsak ponedeljek in petek med 1/23 in 1/24 popoldne:

Josip Kosem v Ljubljani, Krakovski nasip št. 22.

Prodaja konkurzne zaloge.

V konkurzni sklad **Albine Koser, kramarice v Ljubljani, Kolo-**
dvorska ulica št. 24 spadajoča zaloga

manufakture, gotovih oblik, pletenin, perila, galanterije in oprave

se proda z dovoljenjem c. kr. konkurznega sodišča v Ljubljani z dne 14
julija 1915 opr. št. S 9/15-20 v celoti ali pa v partijah, razdeljenih po
posamnih strokah.

Cenilna vrednost zaloge z opravo vred znaša 4687 K 48 v. Interesenti
naj vložijo pisemne ponudbe z 10% vadjem do vstevši 24. julija t. l. pri
podpisnem konkurznem upravitelju, kjer se lahko v pogleda cenilni zapisnik
in dobi vse informacije. Kupnino je plačati po odobritvi ponudbe v gotovini
prodano blago pa mora kupec takoj spraviti iz prodajalne. Konkurzna uprava
si pridržuje pritrčiti najboljšemu ponudniku šele pri sestanku vseh oferentov
ki se vrši dne 26. julija 1915 v pisarni konkurznega upravitelja ob 4. ur
popoldne. Pri tem sestanku upniški odbor lahko odkloni vse oferte, če ne bi
dosegel najboljši ponudek vrednosti zaloge primerne višine.

Konkurzni upravitelj

dr. Fran Zupanc, odvetnik,
Selenburgova ulica 5/II.

1170

V ponatisu je izšel
:: znameniti roman ::
AMERIKANKA.
(Francoski spisa Pierre de Coulevain.)
Naročila sprejema:
„Narodna knjigarna“, Ljubljana, Prešernova ulica.
Cena dveh knjigam (skupaj 554 strani) samo 3 K 50 vin., s pošto
3 K 70 v., elegantno vezan izvod 4 K 70 v., s pošto 4 K 90 v.
Zaradi izrednih poštinih razmer ni mogoče tega dela poslati
na ogled in se dobiva le proti vpošiljavi denarja v naprej ali
pa po poštne povzetju.

Najbolj zanimiv in najboljši slov. ilustrirani tednik so:

ki priobčujejo vsak teden mnogo zanimivih slik z bojišč in o drugih važnih aktualnih
domačih in tujih dogodkih, ter obilo zanimivega čtiva: pesmi, povesti, jako zanimiv, lep
defektivski roman, poučne članke in črtice iz gospodinjstva, zdravstva, vzgojeslovja, tehnike
in sploh vseh strok poljudnega znanstva.
„TEDENSKE SLIKE“ so nepolitični in nestranski ilustrirani tednik, ki je posvečen le
zabavi in pouku.
„TEDENSKE SLIKE“ bi naj imela naročena vsaka rodbina, vsaka gostilna, kavarna, briv-
nica, vsako društvo itd. Zahtevajte „TEDENSKE SLIKE“ povsod in pridobivajte naročnikov.
„TEDENSKE SLIKE“ stanejo četrt leta K 2.50, pol leta K 5.— in celo leto K 10.—
Naročniki dobe kot nagrado velik ilustrirani koledar, slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča in
Askerca ter tudi lepe zanimive knjige. Naročite si „TEDENSKE SLIKE“ takoj! Novi naročniki
dobe še vse letošnje številke.
Pošljite nam svoj naslov in pošljemo Vam 1 številko „TEDENSKE SLIKE“ brezplačno in
poštne prosto na ogled.

Upravnštvo lista „TEDENSKE SLIKE“
Ljubljana, Franciščanska ulica 10/L

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Dolniška glavnica 8.000.000 kron. “

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondi okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za II. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Zrebanje 10. in 12. avgusta 1915.

Cene za posestnike srečk prejšnjega razreda:

1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečka K 20.—, 1/4 srečka K 10.—, 1/8 srečka K 5.—.

Cene za nove vstopilne igralce:

1/1 srečka K 120.—, 1/2 srečka K 60.—, 1/4 srečka K 30.—, 1/8 srečka K 15.—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštini naznanilo.

Sprejema vloge na knjižice in na tokoči račun in jih obrestuje po

4 1/2 0 čistih.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.